

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Odlikovanja

Ob Dnevu republike in 20-letnici vstaje je predsednik republike Josip Broz Tito odlikoval 7077 zaslužnih posameznikov iz političnega in javnega življenja ter iz gospodarskih organizacij in znanstvenih in kulturnih uslužbenec pri ljudskih odborih itd. Prav tako je bilo odlikovanih večje število brigadirjev in mladinskih delovnih brigad, ki so se posebno izkazale pri gradnjah avtomobilske ceste Grdelica-Skopje.

Med nagrajenimi iz našega okraja je tudi sekretar Okrajnega komiteja ZKS Kranj Janko Rudolf, ki mu je dodeljen Red republike z zlatim vencem za posebne zasluge na področju javne dejavnosti kot prispevek k splošnemu napredku dežele. Z Redom dela iz rdečo zastavo pa je bil odlikovan predsednik Okrajnega odbora Zveze borcev Ivan Bertoncelj za posebno prizadevanje in dosežene uspehe v socialistični graditvi naše dežele.

Z Redom dela in zlatim vencem so bili še odlikovani: Andrej Brovč, Smilja Gostiša in Danila Gril iz Kranja, Vladimir Peraič iz Trčiča in Pavel Tolar z Bleda.

Ob iskanju oblik za uveljavljanje stanovanjske zakonodaje

Predplačila za stanovanje

V KRANJU PRIPRAVLJAJO ŠIROKO RAZPRAVO O TEM, KAKO NAJ BI KOLEKTIVI POSPEŠILI STANOVANJSKO GRADNJO

Minilo je več ko leto, kar smo precej govorili o novi stanovanjski politiki. Tudi pisali smo o tem. Vendar so nekatere stvari ostale ob uresničevanju na slepe. To se posebno velja za načelo o financiranju stanovanjske gradnje in za sodelovanje zainteresiranih državljanov pri tem. Bilo je več poskusov, da bi uvedli neke vrste varčevanje, neke oblike predplačil itd. V jeseniški občini in tudi v Škofji Loki so v začetku zelo dobro zaorali. Toda danes iz tega ni bistvenih uspehov, zakaj v obeh krajih se dobre namere niso uresničile sprčo nezadostnih sredstev v stanovanjskih skladih.

Sklad za stanovanjsko gradnjo v Kranju pripravljajo sedaj široko razpravo o tem vprašanju. Po daljših posvetovanjih in po izkušnjah v našem okraju, v Ljubljani in Mariboru so izdelali priporočila, kako naj bi v delovnih kolektivih organizirali in zbirali sredstva za stanovanjsko gradnjo. Gre predvsem za sistem predplačila. Razprave okrog drugih oblik, kot na primer direktne prodaje stanovanj, prodaje na obroke, o zadrugi gradnji, o možno stih varčevanju za nakup stanovanj in podobno, trenutno puščajo ob strani, ker menijo, da je trenutno najnujnejše uvesti obliko predplačila za stanovanjsko pravico.

V glavnem predlogu predvideva, naj bi prosilec oziroma kandidat za stanovanje vplačal 15 odstotkov vrednosti stanovanja vnaprej. To merilo (15 odst. posameznika in 85 odst. za organizacijo in družbo) pravijo, da ustreza z obeh stališč. Posameznik, ki bi vplačal to vsoto, bi si zagotovil pravico do stanovanja. Njegovo predplačilo pa bi se mu seveda upoštevalo pri odplačevanju amortizacije oziroma pri mesečni stanarini. To se pravi, da bi bilo stanovalcu to predplačilo povrnjeno.

Nova ureditev cestne službe

Temeljni zakon o javnih cestah in zakon o cestnih podjetjih sta vključila sedanje cestne uprave v naš gospodarski sistem. Z novim letom bodo namreč lahko s cestninarstvom gospodarila le cestna podjetja. Zato je treba tudi na Gorenjskem ustanoviti cestno podjetje.

O tem bo razpravljala Okrajna ljudska odbor na jutrišnji seji. V razpravi in v pripravi za ustanovitev cestnega podjetja na Gorenjskem sta v glavnem prevladovali dve varianti. Po prvi naj bi v naših občinah ustanovili cestna podjetja, ki bi gospodarila le s cestami III. in IV. reda. Ceste I. in II. reda z območja našega okraja bi spadale v pristojnost cestnega podjetja s sedežem v Ljubljani. To podjetje naj bi imelo republiški značaj. Vendar je slaba stran te variante v tem, da bi bile možnosti za koordinacijo cestne službe na istem področju zelo slabe.

Po posvetovanjih s pristojnimi

Nekatere pomanjkljivosti financiranja v zdravstvu

Najprej programi - potem predračuni

Kranj, 5. decembra - Dnevni red današnje skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje je bil zelo obširen. Kot najvažnejši točki dnevnega reda gre omeniti poročilo o delu zavoda za socialno zavarovanje od januarja do septembra letos in poročilo o izvršnem delu na področju sklepanja pogodb z zdravstvenimi zavodi na Gorenjskem.

Po omenjenih poročilih, ki jih je podal direktor zavoda Ivo Majdič, se je razvila obširna in tehtna diskusija, v kateri je bilo govora o najaktualnejših problemih, ki se porajajo predvsem v zvezi z vsklajevanjem novega zakona o zdravstvenem varstvu in zakona o socialnem zavarovanju ter o težavah, s katerimi se morajo spoprijeti zdravstveni zavodi pri iskanju novih oblik financiranja zavodov in nagrajevanja članov svojih kolektivov. Tako so na primer govorili o tem, da zdravstveni zavodi največkrat nimajo dobrih programov dela ali pa so jih na-

redili šele na osnovi razpoložljivih denarnih sredstev. Prav tako je eden izmed diskutantov omenil, da je zelo zgrešeno, ker so zdravstveni zavodi na prvo mesto postavili probleme okoli financiranja zavodov, pri tem pa pozabili, da je prvi pogoj za pravilno financiranje in nagrajevanje dobra notranja organizacija zavoda, o kateri še ne more biti govora.

Kot večjo nepravilnost naj omenimo tudi to, da ni najboljše ustaljena navada, da s sredstvi, ki so namenjena za socialno zavarovanje, razpolagata le zavod in njegova skupščina, ki bi morala biti le posrednik med zavarovalci in zdravstveno službo. Velika pomanjkljivost je, da se občinski ljudski odbori in njihovi organi ter delovni kolektivi ne zanimajo za to, kam gre denar, oddvojen v te namene. Vendar se bo prav v zvezi z novim načinom financiranja zdravstvene službe treba sprijazniti s tem, da je dinar, ki je namenjen za socialno zavarova-

nje, prav toliko vreden kot tisti za gospodarske, komunalne ali druge namene in je torej nanj treba prav tako paziti in ga ekonomično uporabiti.

V razpravi je bilo govora tudi o vlogi, ki jo bodo morali v najkrajšem času prevzeti zdravstveni centri, o nedelavnosti svetov kot družbenih organov zdravstvenih zavodov, o neuporabnosti vedno zastarele operativne evidence, o obratnih ambulantah in o drugem. Vsi ti problemi, ki smo jih tu le bežno nakazali, zahtevajo, da s pogovori o njih kdaj drugi obširneje. - M. S.

Jutri seja OLO Kranj

Za jutri, 7. decembra, ob 8.30 je sklicana 56. skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Na seji bodo obravnavali in sklepali o ustanovitvi Cestnega podjetja v Kranju, sklepali o predlogu za imenovanje vršilca dolžnosti direktorja omenjenega podjetja in izvolili sodnika okrajnega sodišča.

Odborniki obeh zborov bodo sklepali tudi o predlogu za pridruitev k oddelkom ObLO Jesenice in ObLO Trčič o dodelitvi skupnih pašnikov in o nekaterih spremembah v komisiji za odlikovanje in v gradbenem odboru za gradnjo sodne stavbe v Kranju. Na seji bodo predvidoma imenovali tudi komisijo za pripravo statuta okraja Kranj.

občinski sklad za stanovanjsko gradnjo.

Tudi v naših podjetjih so doslej že različna stališča do tega vprašanja. Oblika pomoči kolektiva oziroma posebnega sklada v kolektivu bi lahko razvila tudi združeno gradnjo, čeprav ta povzroča precejšnje probleme (zlasti iz urbanističnega vidika).

Zbiranje sredstev, kot pravijo, je sedaj toliko aktualnejše, ker je prav tu ozko grlo. Pred leti je primanjkovalo opeke, cimenta, stekla in drugega materiala. Prav tako so bile zmogljivosti gradbenih podjetij in še posebno obrtniških del zelo zavzete. Danes pa se je vse to močno razvilo in bi večja sredstva lahko pospešila stanovanjsko gradnjo, kar je zlasti v industrijskih središčih zelo aktualno. - K. M.

K. M.

KAJ PA TISTI, KI ŽE IMA STANOVANJE?

Pred tem vprašanjem so se ustavili zlasti v Mariborski tekstilni tovarni. Menili so, da ni prav, da se kar na lepem uveljavi načelo predplačila za stanovanjsko pravico in da se pri priči opusti dosedanj sistem prioritete. Ob odbritvi kolektiva so uvedli neke vrste posojilo, v katero mora prispevati vsak zaposlen za določeno petih let. Višina tega posojila pa je zelo različna in upošteva, kako je morda prišel do stanovanja. Minimalni prispevek je predviden za tiste, ki stanujejo v lastnih hišah, največ pa morajo prispevati oni, ki so dobili stanovanja od podjetja. Tako celotni kolektiv s posojilom krepki sklad za stanovanjsko gradnjo in iz tega sklada dobijo določeno posojilo tisti, ki ga trenutno potrebujejo.

V občini Ljubljana-Siška so izdelali predlog, po katerem bo kandidat za stanovanje vplačal 20 odstotkov, podjetje iz skladov 30 odstotkov, ostalo polovico pa

Podjetja zanemarjajo servisno službo

V NAŠEM OKRAJU SAMO 33 VRST SERVISOV - POMANKANJE PROSTOROV, STROKOVNIH DELAVCEV IN REZERVNIH DELOV

Osnovni namen servisov je, da morajo vzdrževati in popravljati predmete široke potrošnje v svojih delovnih prostorih ali na domu, ustanovitelji teh servisov pa bi morali biti podjetja, ki proizvajajo predmete široke potrošnje. Toda brez pomislekov lahko zapisemo, da so podjetja doslej bolj kot ne zanemarjala servisno službo, vsaj kar zadeva kranjski okraj in da se zaradi tega potrošniki večkrat znajdejo v nemilosti.

Na Gorenjskem imamo le 9 podjetij in dva privatnika, ki imajo sklenjene pogodbe z industrijskimi podjetji, da lahko opravljajo 33 vrst servisov. Tako majhna številka pomeni v primerjavi s predmeti široke potrošnje (od »fičkov« pa če hočete do žepne svetilke) skoraj nič. Da bi to »ničlo« podkrepili, naj še zapišemo ugotovitev Okrajne zbornice za obrt in komunalo, da servisa v pravem pomenu na Gorenjskem sploh ni. Podjetja v večini delajo v neprimernih prostorih, v katerih ne morejo razviti svoje dejavnosti ali pa jim manjkajo strokovni delavci ali pa sploh nimajo rezervnih delov, da bi tako opravljali popravila v zadovoljstvo potrošnikov.

In kakšna je struktura teh servisov? V okraju je pet podjetij, ki opravljajo popravila na motornih vozilih, tri podjetja za popravila radijskih in televizijskih sprejemnikov, Elektro Kranj ima pogodbo z Hidromontažo Maribor, servisna služba pa je še za proizvodve TOPS iz Ljubljane in hladilnike TOBI zadnja dva opravljata privatnika. Za vse ostale tehnične predmete, predvsem pa gospodinjske pripomočke, na Gorenjskem ni niti enega servisa.

Ze prej smo omenili, da med obstoječimi podjetji pravzga servisa sploh ni. Razvoj obstoječih servisov pa ovira predvsem obremenjenost, ki je razumljiva zaradi premajhnega števila servisnih služb. Najbolj razširjeni servisi so servisi TOMOS, ki so razen v radovljiški tudi v vseh ostalih občinah. Toda tudi za te je dovolj dela, če upoštevamo, da

kranjski Agroservis dela v skrajno neprimernih prostorih in da v sedanjih pogojih, kljub temu da

organizaciji, ki jo je pokazal predsednik ObO RK Pavle Dalar, sedaj teče v jeseniški občini, potem pa bo na vrsti še občina Kranj, in sicer od 7. do 15. dec.

Prvi dnevi te akcije na Jesenicah so organizatorji delno razočarani. Toda zadnje dni so uspehi dokaj boljši in pričakujejo, da bodo do srede, 6. decembra, dohleti postavljeni načrt. To se posebno sprčo nesebične vneme pri

opravlja sedem vrst servisov, nima pravih razvojnih perspektiv. Pri Avtoprometu pa je servis izključno za avtomobile Crvena zastava - Kragujevac. In če k tem servisom dodamo, da je bilo samo v Kranju do leta 1961 prodanih 3.053 mopedov, da je samo v kranjski občini 1.019 avtomobilov (v mestu Kranju 659), potem se (Nadaljevanje na 2. strani)

rali ljudje čakati zunaj na mrazu po več ur, preden so prišli na vrsto. Bojazan pred prav takim čakanjem pa je letos prve dni rodila obraten izid - premalo udeležencev, tako da je ekipa čakala posamezne prihajajoče in uspeh je bil pod pričakovanjem.

Prav tako se je po jeseniškem okolišču raznesla vest, da kri izvažamo za devize itd. Te bolj naivne kot zlonamerne govorice pa so seveda tudi škodovale odzivu. Na Okrajnem odboru RK v Kranju so zagotovili, da o izvozu krvi nikakor ni govora. To ne dela nobena država na svetu, ker to ni blago za kupčijo. Prva leta smo dajali določeno pomoč samo posameznim zavodom v naših brateških republikah. Zdaj, ko je že tudi tam razširjeno krvodajalstvo, pa moramo zadoščati samo naše potrebe; v glavnem ljubljanske klinike, kranjsko porodnišnico, bolnišnico na Golniku in ostale porodnišnice v Sloveniji, ki porabijo po več tisoč litrov krvi letno, da lahko pomagajo oziroma rešijo življenje prizadetim posameznikom. Tudi dr. Sonja Sovdat-Basnić na Zavodu za transfuzijo (Nadaljevanje na 2. strani)

Pred proslavo v Škofji Loki

Srečanje borcev Cankarjevega bataljona

VSEPOVSOD ŽIVAHNE PRIPRAVE

Zgodovina je mrtva in nema, pa vendarle živa. Živa takrat, kadar so v zgodovinskih analih zapisani dogodki, ki se kakor nit vlečejo skozi naše sedanje življenje. In sklop takih dogodkov je naša ljudska vstaja, naš upor proti zatiranju in hlapčevanju. Nit, ki nas povezuje z dražgoško bitko ali z znano poljansko vstajo, ne bo nikoli pretrgana.

V Škofji Loki bo 24. decembra osrednja okrajna proslava 20-letnice vstaje in Dneva JLA. Za organizacijo te proslave so firmirane posebne komisije, ki so pričele te dni aktivno delovati. Sprejet je že tudi okvirni program proslav. V soboto, 23. decembra, bo v Poljanah srečanje borcev Cankarjevega bataljona. V Poljanah bo prišla tudi kulturna skupina IX. korpusa. Zvečer bo v tem kraju velik partizanski miting in akademija, na kateri bodo sodelovali tudi kulturniki omenjenega korpusa. V Poljanah bo ta dan zavelo praznično razpoloženje.

Tudi Škofja Loka bo že v soboto spremenila svoj vsakdanji videz. Odeta v zastave bo pričakala prve udeležence. V mestu bodo številne prireditve. Znameniti škofjelovski grad pa bodo osvetljevali žarometi.

Naslednji dan, to je v nedeljo 24. decembra dopoldne se bo pričela v Škofji Loki osrednja pro-

slava. Na njej bo s kulturnim programom sodelovala domača Svoboda. Spored bodo popestrili številni recitatorji in pevci. Predvideva se, da bodo na proslavi sodelovali tudi predstavniki partizanskih enot, ki so se prvo leto upora borile proti okupatorju na Slovenskem. Cankarjevemu bataljonu bodo izročili SLOVENSKO PARTIZANSKO ZASTAVO. To je namreč dobil omenjeni bataljon z odlokom Glavnega odbora OF za uspešne borbe na Gorenjskem v letu 1941, vendar zastave takrat ni mogel prevzeti. Ta dan se bo zgrnilo v Škofjo Loko vsaj tako pričakujejo organizatorji, približno deset tisoč ljudi. Slaba polovica jih bo prišla iz ostalih gorenjskih občin in od drugod. Tako bo Mestni trg v Škofji Loki, kjer bo proslava, natrpan z ljudmi.

Vzporedno z organizacijo same proslave pa je treba poskrbeti tudi za prekrbo, prevoze in drugo. Na vse to so organizatorji proslave pripravljeni. - J. P.

Krvodajalska akcija v našem okraju

Zadnje dni gre bolje

DVE SKRAJNOSTI NA JESENICAH IN ZLOBNA GOVORICA O IZVOZU KRVI SO V PRVIH DVEH DNEH ZMANJŠALE UDELEŽBO PROSTOVOLJCEV

Krvodajalska akcija, ki se je začela po Gorenjski 7. novembra, sedaj teče v jeseniški občini, potem pa bo na vrsti še občina Kranj, in sicer od 7. do 15. dec.

Prvi dnevi te akcije na Jesenicah so organizatorji delno razočarani. Toda zadnje dni so uspehi dokaj boljši in pričakujejo, da bodo do srede, 6. decembra, dohleti postavljeni načrt. To se posebno sprčo nesebične vneme pri

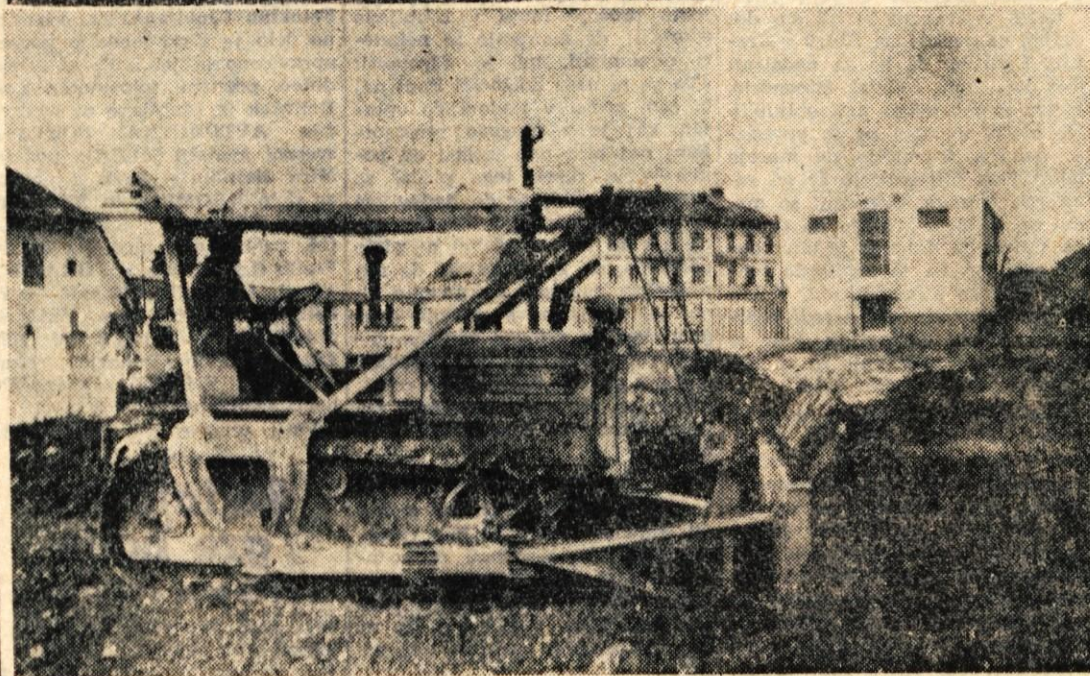
organizaciji, ki jo je pokazal predsednik ObO RK Pavle Dalar, sedaj teče v jeseniški občini, potem pa bo na vrsti še občina Kranj, in sicer od 7. do 15. dec.

Prvi dnevi te akcije na Jesenicah so organizatorji delno razočarani. Toda zadnje dni so uspehi dokaj boljši in pričakujejo, da bodo do srede, 6. decembra, dohleti postavljeni načrt. To se posebno sprčo nesebične vneme pri

rali ljudje čakati zunaj na mrazu po več ur, preden so prišli na vrsto. Bojazan pred prav takim čakanjem pa je letos prve dni rodila obraten izid - premalo udeležencev, tako da je ekipa čakala posamezne prihajajoče in uspeh je bil pod pričakovanjem.

Prav tako se je po jeseniškem okolišču raznesla vest, da kri izvažamo za devize itd. Te bolj naivne kot zlonamerne govorice pa so seveda tudi škodovale odzivu. Na Okrajnem odboru RK v Kranju so zagotovili, da o izvozu krvi nikakor ni govora. To ne dela nobena država na svetu, ker to ni blago za kupčijo. Prva leta smo dajali določeno pomoč samo posameznim zavodom v naših brateških republikah. Zdaj, ko je že tudi tam razširjeno krvodajalstvo, pa moramo zadoščati samo naše potrebe; v glavnem ljubljanske klinike, kranjsko porodnišnico, bolnišnico na Golniku in ostale porodnišnice v Sloveniji, ki porabijo po več tisoč litrov krvi letno, da lahko pomagajo oziroma rešijo življenje prizadetim posameznikom. Tudi dr. Sonja Sovdat-Basnić na Zavodu za transfuzijo (Nadaljevanje na 2. strani)

TOKRAT V SLIKI • TOKRAT V SLIKI

Za avtobusno postajo v Radovljici so pred kratkim začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo velike trgovske in poslovne zgradbe. Pomankanje takih prostorov je v Radovljici že vrsto let zelo pereče, z združitvijo treh občin pa se je potreba po novih poslovnih prostorih še povečala. V novi zgradbi bodo prostori za trgovino s sadjem in zelenjavo, za samopostrežno trgovino, manufakturno itd. Razen teh pa bodo v tej zgradbi še prostori za Delavsko univerzo, Zavod za socialno zavarovanje, Zavod za zaposlovanje delavcev in za nekatere družbene organizacije. Zgradba naj bi bila zgrajena že v letu 1963

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

ODLOČILNI POSVET

5. decembra 1941 je bilo odločilno posvetovanje političnih in vojaških funkcionarjev Gorenjske, na katerem so razpravljali o razvoju partizanskih enot, o razporejenju prebivalstva in o oboroženem uporu proti okupatorju. Na tem posvetovanju je prišlo do sklepa, da je treba organizirati splošno vstajo. Na posvetovanju so se zmenili tudi za kraje in oblike, kako naj bi se te vstaje začele. Najbolj so dozorile pogoji za to v bolj oddaljenih krajih v jese-niškem predelu, kjer ni bilo močnih sovražnih enot, a je bil vpliv revolucionarnega gibanja jesen-skih železarjev zelo močan. Zato so se zmenili, naj bi bilo tako središče vstaje v Gornjesavski dolini, in sicer v Dovjem in v Mojstrani ter v bohinjskem kotu. Prav tako so na tistem posvetovanju ugotovili, da so ugodni pogoji za vstajo v Poljanski in Selški dolini.

Osrednja partizanska udarna enota, ki bi morala biti glavni

V boj proti alkoholizmu

V škofjeloški občini bodo organizirali predavanja o alkoholizmu. Tovrstna predavanja, ki so ponekod že bila, bodo spremljali poučni filmi. Predavanja so pripravili v sodelovanju z Rdečim križem.

Razgovori o perspektivnem planu

Tržič — Te dni predstavnik ObLO Tržič razpravljajo z ljudmi posameznih delovnih kolektivov, ki so se sestavili perspektivne plane za svoje gospodarske organizacije. Namen teh razgovorov je predvsem ta, da bi vsakladili nekatere predloge podjetij in zamisljenih načrtov v okviru komunne, okrajne ali republike. Kar zadeva vsklajevanje, gre za najrazličnejša področja nadaljnjega razvoja, med drugim tudi za najsmotnejšo politiko trošenja sredstev za gospodarske in negospodarske investicije. Svet za industrijo in obrt pri ObLO Tržič je že tudi pregledoval perspektivne plane gospodarskih organizacij in med drugim doslej priporočil, da naj bi tovarna pil »Triglav« in Tovarna kosa in srpov Tržič našli neko primerno obliko sodelovanja. Predvsem gre v tem primeru za tovarno pil, ki ima perspektivno proizvodnjo, podjetje pa ekonomsko ni toliko močno, da bi bilo sposobno samo preusmeriti proizvodnjo na nove izdelke. V tem primeru bi bila potrebna večja investicija, ki je verjetno tudi občina ne bi zmogla. Doslej je bilo namreč prav zaradi tega že večkrat govora o morebitni združitvi omenjenih podjetij, vendar pa še ni prišlo do nikakršne oblike sodelovanja, čeprav bi bilo to lahko v korist celotnega gospodarstva v komunli. B. F.

GLAS BRALCEV

ALI SANITARNIH TEHNIKOV RES NE POTREBUJEMO?

Moj sin se je pred tremi leti vpisal na Solo za sanitarne tehnike in medicinske laborante v Ljubljani. Celotne vzdrževalnine v internatu nikakor ne bi mogli sami plačevati, zato nam je prišlo na pomoč ObLO Železniki z dijaško podporo.

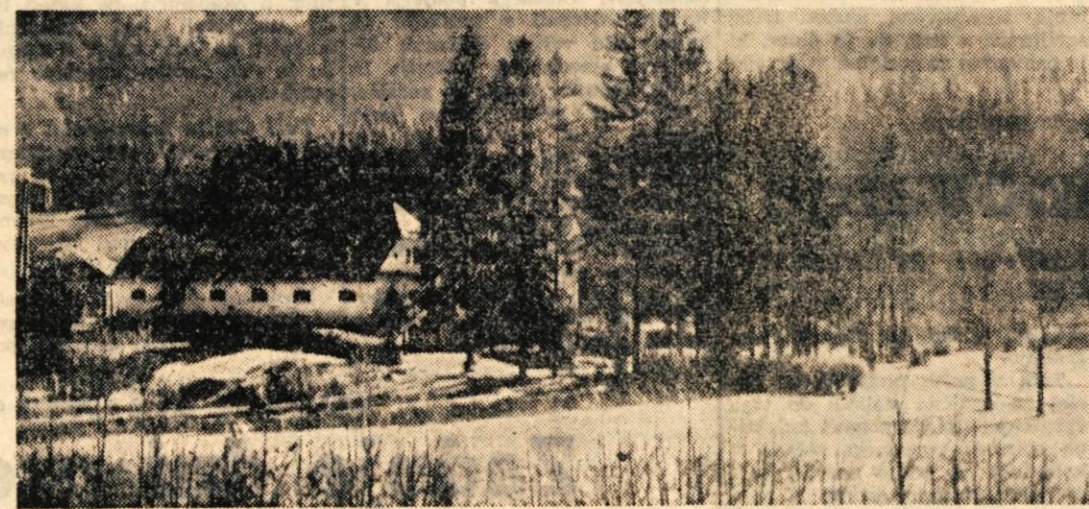
Letos v avgustu je bil sin dodeljen na prakso na ObLO v Kranju. Upal je, da bo za nadaljnji dve leti tam dobival stipendijo, kakor so mu delno tudi obljubili. Ob koncu avgusta pa so povedali, da mu stipendije ne morejo nuditi, ker stipendiarji že tri sanitarne tehnike. Svetovali so mu, naj se obrne s prošnjo na tovarno Tiskana. Od tam je hitro dobil odgovor, da za sanitarne tehnike še niso zainteresirani. V šoli so mu svetovali, naj naredi prošnjo na ObLO Radovljica, kjer še nikogar ne stipendirajo in bo stipendijo prav verjetno dobil.

Res je takoj napravil prošnjo, potem pa čakal, čakal na odgovor, a odgovora ni bilo. V začetku oktobra sem potem pisмено prosila svojo sorodnico na Lipnici pri Radovljici, da je šla vprašat na občino v Radovljici, kaj je za omenjeno prošnjo. Prav kmalu sem dobila odgovor, da dokler ne pošljemo še teh in teh dokumentov oziroma potrdil, prošnje ne bodo reševali. Hitro sem zbrala vsa potrdila in jih odposlala v Radovljico, potem pa spet čakala na odgovor. 8. novembra je šla sorodnica spet vprašat na občino, kaj je za zaproseno stipendijo, a so ji odgovorili, da je sedaj z dokumenti v redu in da ima fant sicer prednost pri dodelitvi sti-

začetnik vstaje in tudi izvajalec posameznih začetnih akcij (to naj bi dvignilo prebivalstvu moralo), je bil Cankarjev bataljon. Zato so skupine tega bataljona krenile v začetku decembra v Gornjesavsko in bohinjsko okolico ter v Poljansko dolino. V vseh teh krajih je v drugi polovici decembra 1941 prišlo do vstaje, ki pa jo je okupator na različne načine zatril.

TITO PREVZEL VODSTVO

Pred 24 leti — to je 7. decembra 1937 — je tovariš Tito prevzel vodstvo KPJ. Po odhodu Goršiča je bil takrat imenovan nov komite. Notranji frakcijski boji so vse do takrat močno zmanjševali moč Komunistične partije, čeprav je imela med množicami velik vpliv. Pod vodstvom tovariša Tita pa je potem KPJ kaj kmalu postala vodilna sila pri prikazovanju neposredne vojne nevarnosti in pri razkrinkavanju domačih pripadnikov fašistične politike, ki so vodili deželo v največjo nevarnost. Tako je KPJ utrjena in pripravljena lahko 1941. leta hitro poklicala ljudstvo v boj proti okupatorju in ta boj tudi vodila do končne zmage.

Visoki dvorec v Poljanski dolini je sedaj zapuščen in nekdanji Tavčarjev dom propada. Zato sta OLO Kranj in Izvršni svet LS LRS priporočila škofjeloški občini, naj odkupi poslopja in okoliška zemljišča na Visokem. Z odkupom oziroma s primerno adaptacijo bi ohranili zgodovinski objekt, ki bi lahko služil gostinstvu, predvsem pa turizmu. Stroški adaptacije bi bili dokaj visoki. Najprej bi bilo treba zgraditi brv čez Poljansko Soro, ker je sedanji most že dotrajan. Pristojni organi so s sedanji lastniki že pogovarjali in ti so občini dostavili tudi osnutek pogodbe. Občina bo omenjena poslopja in zemljišča odkupila, če bosta k nakupu prispevala določeni delež tudi okraj in republika

Moderne gradnje in zima

n a VII. republiški razstavi umetniške fotografije v Kranju

Letošnjo republiško razstavo umetniške fotografije je pripravil Fotoklub »Janeza Puharja« Kranj, odprli pa so jo 28. novembra v Delavskem domu. Med Kranjčani je za razstavo precejšnje zanimanje, saj nudi lep kulturni užitek. Obiskovalci si lahko ogledajo

136 fotografij 56 avtorjev, od katerih so štiri barvne (ki pa tehnično, še manj pa vsebinsko ne navdušujejo preveč). Razen tega je žirija (dr. Ivo Frelih, Peter Kocjančič in Janez Marenčič) podelila tri nagrade za barvne diapozitive (zlata medalja Miro Kambič »Vabilo na silvestrovanje«, srebrna Jože Bedenik »Jutro na listu« in bronasta medalja Stanko Kotnik »Za kruh«). Rastavljenih je 51 barvnih diapozitivov 13 avtorjev — žal si jih obiskovalci ne morejo ogledati.

Žirija za črno-belo fotografijo (Vlado Cizelj — Ljubljana, Peter Kocjančič — Ljubljana in Janez Marenčič — Kranj) je podelila nagrade posebej za kolektivno delo in posebej za posamezno fotografijo. Za kolektivno delo (4 slike) je prejel zlato medaljo Kranjčan Miro Kelbel, srebrno Ljubljčan Joco Znidaršič, bronasti pa Leon Dolinšek in dr. Ivo Frelih, oba Fotoklub Ljubljana. Za posamezno delo je zlato medaljo povsem upravičeno prejel bralec »Delo« dobro poznani fotomater Leon Dolinšek iz Ljubljane za fotografijo AVTOBUSNA POSTAJA; srebrni medalji je žirija podelila Miru Hojniku — Bark, Ljubljana za delo KROMPIR in Miru Kelbel iz Kranja za fotografijo ULICA, tri bronaste medalje: dr. Ivo Frelih (Ljubljana) — GRAFIKA, Vlado Lado (Ljubljana) — PO PREDSTAVI in Joco Znidaršič (Ljubljana) — SONCE IN SENČE. Prehodni »Puharjev pokal« je osvojil Fotoklub »Janeza Puharja« iz Kranja.

Vsak obiskovalec razstave ta-

Zadnje dni gre bolje

(Nadaljevanje s 1. strani)

krvi LRS je ocenila govornice o izvoku kot skrajno škodljive. — Prav takrat, ko je bila akcija na Jesenicah, so primanjkovali ljubljanskim klinikam določene skupine krvi in so jo nemudoma priskrbeli na Jesenice. To dokazuje, da še lastne potrebe komaj krijevmo, čeprav ne dajemo več te pomoči v druge kraje Jugoslavije. — K. M.

Zaskrbljena mati iz kranjskega okraja

Ljudje in dogodki

Bonnski kancler Adenauer na poti iz Amerike ni ulegel preštet drobižu v svoji politični denarnici, pa najbrž primanjkljaja, ki ga je pustil v Beli hiši ni niti navajen šteti. Za zdaj je znano, da je njegova trmoglavost popustila ob rušenju berlinskega zidu, ki ga je imel za prvi počaj, preden razobesijo letake o začetku pogajanj glede berlinskega in nemškega problema. Na nedavnem izletu v Veliko Britanijo je tudi general de Gaulle zmanjšal svojo upornost in zdaj postaja vzdušje na zahodni opazovalnici manj nerazno obrambno logiko. Berlinski zid je mesto praktično zaježil, saj zahodni in vzhodni vplivni tokovi ne prihajajo več med seboj v stik in je ta oblika železne izolacije na videz poslala mejnik nestrpnih odnosov, ki vladajo med Nemci v mestu, kjer so si do 13. avgusta tega leta še razlagali vsakdanje skrbi Berlinci iz zahodnih in vzhodnih mestnih predelov brez slehernih težav, da jih bo na razmejitveni črti zaustavili obojeni stražarji. Berlinski zid, ki ga s podporniki utrjujejo, je do neke mere pomiril politične strasti, ki so včasih na teh obmejnih prehodih prihajale do

najvišjega pritiska hladne vojne. Z zidom pa seveda niso prenehale vse stitnosti. Šest metrov visoke betonske plošče se ne dajo preskakovati in ogled te mejne arhitekture paš ne daje najboljšega vtisa o trdnosti, ki jih je izdelala. Berlin resda ni še pomirjen od povojnih krčev, toda o njegovi usodi ne odločajo na obmejnih opazovalnicah žraven brandenburških vrat, tem-

Berlinske vojne ne bo

več v položajih salonih Bele hiše in Kremelskega dvorca. Berlin se je z vojno velikih metropol pomiril in razen tankov, ki jih od časa do časa privlečejo iz skladišč in jih razporedijo ob meji, ne kaže samomorilnega razburjenja in negotovosti, ki je bila značilna za uvod v berlinsko krizo pred tremi leti. Takrat so bile hranilne knjižice vnovčene do zadnje pare. To nestrpnost med meščani so zamenjali samo novi dekazi, da je mej: med dvema deloma trdnob zabeležen in da je ne morejo odstraniti brez razsredila, buldožerjev in tankov.

Berlinski zid je ločil komolec dveh nevernih tekmecev, ki bi lahko podkurila svetovni spopad, v katerem bi zgubila glavo in

komolec oba nasprotnika in ves svet. Trenja blokvske mržnje so zaustavljena na berlinskem zidu, ki je ohladil strasti. Berlinska politična tržnica se je razpočila v dva kosa in zdaj nima več nihče koristi, da dela kupčije in da trguje z glavami v čeladah. Na nekem sprejemu v Kremlju je sovjetski premier Hruščev priznal, da ni dobro niti za Amerikance, niti za Ruse,

ki jih zahodne sile ne marajo priznati, potem to samo dokazuje, da na berlinskem križišču ne bo težko urejati prometa in postaviti prometnikov.

Ugledni ameriški zunanje-politični napovedovalec Walter Lippman ugotavlja, da v washingtonskih uradih ministrstva za zunanje zadeve začnajo odkrivati vrednost dejanskega stanja, da obstajata dve nemški državi

in da ni več poglobljeni cilj ameriške politike, da se Bonn in Potsdam združita s splošnimi volitvami v enotno državo. Seveda skušajo takšne poskuse pogasiti iz bonnske kurilnice, kjer topijo ostanke Adenauerjeve rube za podžiganje hladne vojne. Izsiljevanje nuklearnega orožja za Bundeswehr z ameriški atomskimi glavami za sedaj odpade, kot trden sklep, o katerem Kennedy ne mara razpravljati. Toda to dejstvo ni motilo Adenauerjevega ministra, da je s šampanjcem v roki nadziral družbi Krupp, ki pravlja 150-letnico obstoja; ta nemški kombinat teže industrije je izdeloval orožje vedno ob pravem času.

Zdravko Tomažej

TE DNI PO SVETU

NEREDI V KATANGI

V Elizabethvillu so objavili, da po incidentu s Combejevim orožništvom pogrešajo osem pripadnikov švedskega odreda v Kongu. Poročajo, da so predvčeršnjim ponoči Combejevi orožniki ponovno streljali na pripadnike švedskega odreda in pri tem ubili dva šveda. Med prebivalstvom Elizabethvillu vlada vznemirjenje zaradi morebitnih posledic tega napada. Po poročilih je v Elizabethvillu stanje pripravljenosti. Zastopnik Združenih narodov je povedal, da je general Lundula sporočil, da so krivice za umor italijanskih letalcev prepejali v Stanleyville.

COMBE V PARIZU

V Pariz je dopotoval katanški secesionist Combe. Njegov obisk povezujejo z zaostritvijo položaja v Katangi. Na letališču so na njegovo zahtevo poskrbeli za izredne varnostne ukrepe. V mesto se je odpeljal v policijskem avtomobilu.

DOSTOP DO BERLINA BREZ MEDNARODNEGA NADZORSTVA

Predsednik državnega sveta NDR Walter Ulbricht je izjavil, da njegova vlada ne more sprejeti mednarodnega nadzorstva ob vstopih v Zahodni Berlin. Rekel je, da je NDR suverena država, ki mora na svojem ozemlju opravljati običajno mejno nadzorstvo.

NOVE UTRDBE V BERLINU

Na ednem prehodu za tujece med obema deloma Berlina v Friedrichstrasse je vzhodnonemška policija začela graditi nove utrdbe ter utrjevali dosedanj obmejni zid proti zahodnemu Berlinu.

IZREDNO STANJE V SAN DOMINGU

V Dominikanski republiki so razglasili izredno stanje. Izredno stanje so uvedli, ker je v glavnem mestu prišlo do streljanja. Splošna stavka, ki traja že sedem dni, je zaostрила nasprotja v državi. Levica zahteva odstop predsednika Balaguara.

PO VOLITVAH V SIRIJI

Čeprav še niso objavili dokončnih rezultatov o izidu sirijskih volitev, pričakujejo, da bo v novem sirijskem parlamentu največ sedežev oddanih skrajni desnici, zmernim in neodvisnim, pa tudi skrajni levi. Napredne sile v bodočem parlamentu ne bodo močne, lahko pa igrajo odločilno

vlogo pri delu parlamenta. Sirija bo po volitvah zadela na enak gospodarske in politične težave, katerimi se je borila pred združitvijo z Egiptom.

KMALU SPORAZUM O LAOSKI NEVTRALNOSTI

Na ženevski konferenci o Laosu so po enomesečni politični nadaljevali razpravo. Sprejeli so 6 točk sporazuma, ki naj zajamči nevtralnost in mir v Laosu. Sodi, da je to največji napredek in da bo na konferenci v Ženevi kmalu dosežen sporazum.

ZASEDANJE VRHOVNEGA SOVJETA

V Kremlju se je danes začelo sedmo zasedanje Vrhovnega Sovjeta Sovjetske zveze. Na zasedanju bodo razpravljali o sklepih XII. kongresa Komunistične partije Sovjetske zveze. Sprejeli bodo sklep o izdelavi nove ustave, da bi zamenjali ustavo, ki so jo sprejeli pred 25 leti in ki več ne odgovarja družbenim odnosom v državi.

INDIJSKO-KITAJSKI OBMEJNI SPOR

Indijski premier Nehru je v govoru v parlamentu govoril o indijsko-kitajskem obmejnem sporu, ki je te dni zopet povzročil napeto vzdušje na indijsko-kitajski meji. Indijski premier je dobil od kitajske vlade pismo, ki so ga ocenili za resno grožnjo miru. Spor je izbil, ker Kitajci ne marajo priznati sedanje meje za razmejitveno črto med dvema državama. V pismu očita, da indijsko vojno letalstvo krši kitajski zračni prostor in da gradijo na meji vojne postojanke. Indijski obrambni minister Krishna Menon je izjavil, da je indijska vlada pripravljena postaviti se kitajskim vpadom na indijsko ozemlje po robu.

ANGOLSKI OSVOBODILNI BOJ

Voditelj angolskih upornikov Roberto Holm, ki se mudi na obisku v ZDA, da bi dobil finančno pomoč za uporniško gibanje v Angoli, je izjavil, da portugalska vojska ni umčila gibanja in se bodo uporniške akcije nadaljevale po prenehanju sedanje deževne dobe.

GOVEJA KUGA V KAMBODZI

V Kambodži je izbruhnila epidemija goveje kuge. Bolezen se lahko razširi po vsem svetu, če je ne bodo preprečili.

Podjetja zanemarjajo servisno službo

(Nadaljevanje s 1. strani)

res ne moremo čuditi, če je treba na servise čakati tudi po štirinajst in več dni.

Stanje glede radijskih in televizijskih sprejemnikov je spričo tega, da so v okraju samo tri podjetja, ki izvršujejo popravila, razumljivo toliko bolj kritično, če si upamo mislo tega, da za ostale tehnične pripomočke servisnih služb sploh nimamo (razen za hladilnike TOBI).

Vzroki za takšno stanje so predvsem v podjetjih, saj vse kaže, da doslej še niso bila dovolj zainteresirana za ustanavljanje servisnih služb — niti v tistih primerih, kadar gre za njihove proizvode obetaja garancijska doba! Če se podjetja bojijo stroškov za-

rad proizvođač rezervnih delov, naj potrošnikom vsaj ne obljublja garancijskih rokov! Skoda bodo v tem primeru podjetja sama občutila, saj bi to pomenilo nazadovanje.

Drug problem glede servisnih služb pa so prostori. Večkrat gre v teh primerih tudi za nerazumevanje običajnih organov, ki premalo smelo podpirajo servisne službe in še vedno vidijo samo golo proizvodnjo. Servisna služba in proizvodnja predmetov za široko potrošnjo pa sta že postala neločljiva in zato v tem primeru ne bi smeli gledati skozi dvojna očala.

In končno ima oboje posledico pomanjkanje strokovnih kadrov v servisnih službah. Ker ni zadost-

nih pogojev za razvoj servisov, so precejšnji problem osebni dohodki zaposlenih. Zaradi tega strokovnjaki razumljivo iščejo zaposlitev v podjetjih, kjer imajo boljše možnosti za zaslužek. V celotni servisni službi na Gorenjskem je ostalo le še 10 visokokvalificiranih, 26 kvalificiranih in pet priučenih delavcev (v administraciji je zaposlen samo en delavec). Trenutno pa je v teh podjetjih 24 javencev in se verjetno tudi z njihovo izčrpanostjo stanje ne bo bistveno izboljšalo, če ne bomo pravočasno rešili prejšnjih problemov, ker bodo tudi oni iskali zaposlitev v podjetjih. Zadeve pa se je treba v najkrajšem času lotiti bolj načrtno kot doslej. Nezaдовoljstvo med potrošniki res ni priporočljivo. — B. Fajon

Pred kongresom LMS

Še več delovnih akcij

V radovljiski občini so se v zadnjem času pokazale vse večje potrebe po raznih mladinskih prostovoljnih delovnih akcijah v lokalnem merilu.

te akciji je sodelovalo 35 mladincev in mladink iz tega akcija. V juliju je mladinski aktiv v Kropi pripravil občasno delovno akcijo, kjer je sodelovalo 14 mladincev in

telovadnim domom. Delo je bilo organizirano v avgustu in septembru. Sodelovalo je 95 mladincev in mladink, ki so skupaj opravili nad 310 prostovoljnih ur.

Tudi na osemletkah v radovljiski občini so naredili precej prostovoljnih ur; na Bledu so mladinci in mladinke pomagali pri čiščenju parkov in nasadov. Organizirano imajo svojo zadrugo, kjer delajo v sadovnjaku in raznih nasadih; vsak učenec mora opraviti določeno število prostovoljnih ur.

Razen tega je 21 mladincev in mladink iz radovljiske občine v sestavi XX. mladinske delovne brigade »Čankarjev bataljon« sodelovalo tudi na zvezni mladinski delovni akciji pri gradnji avtomobilske ceste.

Radovljiska mladina se zaveda, takšen sklep so sprejeli tudi na občinski konferenci v nedeljo, da bo potrebno v naslednjih letih organizirati še več občasnih in lokalnih delovnih akcij pri gradnji športnih in drugih objektov.

M. Z.

Jeseniški KOVINAR

V komuni je imela mladina več občasnih delovnih akcij, ki so jih organizirali posamezni aktivisti. Omenimo naj, da je aktiv na Brezjah v juniju letos organiziral prostovoljno delovno akcijo pri izkopu zemlje za temelje okrepčevalnice na Črnivcu. Pri

mladink in so skupaj naredili 162 prostovoljnih ur pri urejanju športnega igrišča.

Osnovna mladinska organizacija v Radovljici je na pobudo telesovzgojnega društva Partizan organizirala občasno delovno akcijo pri gradnji športnega objekta za

Boj proti alkoholizmu

JESENICE — Pred kratkim je Občinski odbor SZDL na Jesenicah pripravil posvetovanje s predstavniki družbenih in političnih organizacij, društev in družbenih služb ObLO o akciji boja proti alkoholizmu.

V zvezi s tem so na posvetovanju sprejeli tudi ustrezne sklepe in zaključke. Predvsem so navzoči ugotovili, da je treba tudi na jeseniškem področju čimprej odpraviti škodljivo uživanje alkohola, ki povzroča vrsto družbenih problemov. Politične organizacije in drugi organi naj bi aktivno sodelovali v odpravljanju posameznih problemov alkoholizma, ki prinašajo skupnosti tudi ekonomsko škodo. Na posvetovanju so

menili, da je posebno pomemben tudi problem vzgoje mladine. Zato naj bi boj proti alkoholizmu vključili v redni učni načrt v okviru predmetov, kot so kemija, biologija, spoznavanje družbe in drugi. Razen tega lahko tudi Delavska univerza pripravi predavanja v okviru šol za življenje, za podmladek RK in v okviru drugih oblik idejno-vzgojnega dela z mladino.

Gostinskim podjetjem v jeseniški občini so že in bodo še naprej priporočili, da bodo v večji meri skrbela za red in čistočo. Zaostriti je vsekakor treba tudi točenje alkoholnih pijač voznikom motornih vozil in še zlasti mladoletnikom.

JESENICE — Stanovanjska skupnost na Plavžu je v okviru urejanja naselja naredila za otroke tudi primerno otroško igrišče. Toplo vreme je na otroško igrišče privabilo najbolj nestrpne otroke

Prost vstop za očete

Gorje — Ko so organizacije SZDL preusmerile težišče dela v svoje sekcije, je bila pri krajevni organizaciji SZDL v Gorjah med drugimi ustanovljena tudi sekcija za ideološka vprašanja. Ta sekcija se lahko pohvali z lepimi uspehi, ki jih je dosegla pri svojem delu. Ze v preteklem letu je v sodelovanju z blejsko Delavsko univerzo organizirala »Solo za starše« I. stopnje. Sedemindesetim prijav-

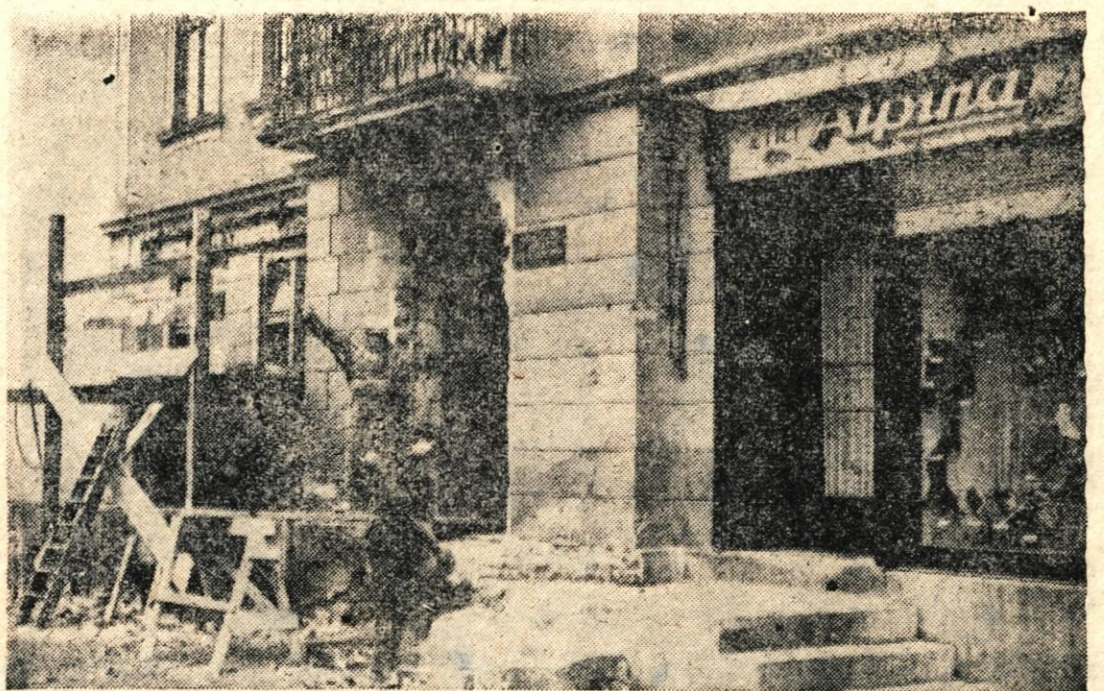
ljenim slušateljem so priznani pedagogi, psihologi in zdravniki posredovali 9 predavanj o vzgoji in negi otroka. Tu naj omenim, da se je »Solo za starše« kmalu sprejelo v »Solo za matere«, ker edini prijavljeni oče ni dolgo vztrajal pri predavanjih (verjetno mu je bilo nerodno) in so torej predavanja poslušale le matere. Sicer je pa to menda več ali manj usoda večine takih šol (in tudi ro-

diteljskih sestankov), čeprav je jasno, da so prav očete (naj mi tisti, ki so med izjemami, tega ne zamerijo) takih predavanj še bolj potrebni kot matere ali pa vsaj toliko. Pri vzgoji bi morala oba roditelja enakovredno sodelovati. Sola pa je kljub tej pomanjklivosti lepo uspešna. Slušateljeje so bile z njo zadovoljne; točno ob določenih urah so se zbirale k predavanjem, jim z zanimanjem sledile in po zaključku tudi same povprašale po tem in onem. Predavatelji sami so povedali, da v nobenem drugem kraju, kjer so se predavali, ni bilo po predavanjih tako živahne diskusije kot prav v Gorjah.

Za II. stopnjo »Solo za starše«, ki bo v letošnji izobraževalni sezoni, imajo zbranih že 40 prijav — spet samih mater. Zato so se organizatorji šole odločili, da očetom, ki bodo hoteli poslušati predavanja, ne bo treba plačevati. Torej očete — ugodnosti več kot preveč!

V tem mesecu se bo začela v Gorjah tudi »Sola za življenje«, ki jo bodo obiskovali fantje in dekleta — stari nad 17 let. Na posebnem sestanku s člani mladinske organizacije bo predsednik sekcije za ideološka vprašanja obrazložil pomen te šole in tako skušal k poslušanju teh izredno zanimivih in poučnih predavanj pritegniti čimveč mladih Gorjanov in okoličanov. Pričakujejo, da jih bo obiskovalo okoli 50 mladincev.

M. S.

JESENICE — Alpina iz Zirov ima sedaj svojo prodajalno na Jesenicah v dokaj neprimernih prostorih. Tako so tesni, da mora imeti skladišče kar v kletih. Te dni pa so na Jesenicah začeli urejati prostor za nove prostore prodajalne v isti hiši. V stari prodajalni, ki jo vidimo tudi na sliki pa bodo uredili skladišče

Zapis o jeseniškem »Kovino servisu«

Zanemarjene usluge

Izdelava pravilnikov o delitvi čistega in osebnih dohodkov gre tudi v jeseniški občini h koncu. Medtem ko je izdelovanje pravilnikov pri večjih podjetjih v redu, nemoremo biti povsem zadovoljni z manjšimi podjetji obrtnega značaja.

Eno takih je tudi obrtno komunalno podjetje »Kovinoservis« na Jesenicah. Podjetje je bilo prav gotovo ustanovljeno z namenom, da bo opravljalo obrtne usluge na področju Jesenic in okolice. Ko je bilo ob ustanovitvi tu zaposlenih le nekaj delavcev, je res opravljalo le manjše obrtne usluge. Danes to podjetje prehaja že skoraj na industrijsko proizvodnjo. Izdelujejo razne štedilnike, škarje za rezanje pločevine, razno opremo za nove stanovanjske bloke, za tovarne itd.

To je vsekakor lepo, da se podjetje razvija, da danes zaposluje že 47 delavcev, ki so sami kvalificirani in visokokvalificirani. Vsekakor pa to ni v skladu s tem za kar je bilo podjetje ustanovljeno. Manjše obrtne usluge prevajalcev in drugih enostavno pušča ob strani, ker se jim enostavno ne izplačajo. Tako je na Jesenicah danes precejšnji problem, če vzamemo za primer samo izdelavo drobnega ključa ali popravilo vodovodne pipe itd. Nekaj teh uslug »Kovinoservis« že opravlja, vendar, kot nam je povedal direktor podjetja, ne vsakemu. Servisi stanovanjskih skupnosti pa tudi še niso toliko močni, niti jih ni še povsod dovolj, da bi zmogli vsa dela. Razen tega so te usluge razmeroma zelo drage.

»Kovinoservis« gre danes največkrat preko izvrševanja drobnih uslug in vodilni ljudje poiščejo delo raje kje drugje, celo izven republike. Danes izdelujejo same končne izdelke, v precejšnji meri pa zanemarijajo obrtno-uslužnostno dejavnost, kar pa seveda ni povsem pravilno. Takšno je tudi mnenje Občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah. Pravilnik o delitvi čistega do-

hodka in osebnih dohodkov so naredili le formalno oziroma statuta so malo popravili. Sele na intervencijo Občinskega sindikalnega sveta bodo sedaj izdelali novega. Ker imajo v podjetju precej dela, to je seveda razumljivo, delajo skoraj vsi delavci dnevno več kot 8 ur. Imajo celo delavca, ki dela redno mesečno po 400 ur. Kljub tolkemu delu, saj ga sami včasih niti ne zmorejo, da ne prištevamo sem raznih uslug, se niti ne zmenijo, da bi zaposlili kakšnega novega delavca. Sele v zadnjem času nekaj o tem razmišljajo.

Ko smo vprašali direktorja podjetja, kakšne probleme ima trenutno podjetje, nam je odgovoril, da je precej obolenih delavcev. Vsa ta obolenja pa dajo marsikaj misliti. Vsekakor so posledica preutrujenosti delavcev, saj delajo, kot smo že omenili, nekateri po ves dan. Da bi ta problem rešili, bi morali zaposliti vsekakor še nekaj delavcev.

Po podatkih, ki smo jih dobili na Občinskem sindikalnem svetu na Jesenicah, so osebni dohodki delavcev v podjetju sorazmerno visoki, ni jim pa razumljivo, da direktor, ki dela mesečno 208 ur, dobi pravi toliko, kot tisti delavec, ki je na primer delal na mesec 400 ur. Omenimo naj, da je direktorjevo mesečno povprečje osebnih dohodkov od 5. do 9. meseca letos 70.135 dinarjev. Delavec pa, ki je delal redno 400 ur na mesec pa je prejel okoli 80.000 dinarjev. Razen tega je menda predsednik sindikalne podružnice iz podjetja na Občinskem sindikalnem svetu izjavil, da naj se za vseslej prekinejo razprave o njihovih, osebnih dohodkih na vseh občinskih političnih forumih.

Za konec naj zapišemo, da je prav, ker podjetje prerašča iz obrtnega v industrijsko, seveda pa ne sme zanemarjati raznih drobnih uslug. — Milan Zivković

Varnost pri delu zasluži več pozornosti

Nedolgo tega smo v daljšem zapisu o higiensko tehnični zaščiti v večjih podjetjih na območju radovljiske občine navedli več podatkov o nesrečah in izgubah, ki pri tem nastajajo. Omenjene podatke je zbrala komisija za socialna vprašanja pri ObSS Radovljica. Pretekli ponedeljek pa so imeli v Radovljici tudi plenarij, na katerem so razen o problemih rekreacije govorili tudi o varnosti pri delu. Splošna ugotovitev, ki se prepieta skozi obširno poročilo o tej dejavnosti v gospodarskih organizacijah je, da varnost pri delu še ni toliko upoštevana, kakor bi zaradi svoje pomembnosti in vsestranskega vpliva na produktivnost in ustvarjeni

dohodek morala biti. Zato je ponedeljkov plenar tudi sprejel sklep, da naj delavski sveti in sindikalne organizacije po podjetjih na osnovi poročila o HTZ raz-

čelnečar ukreni. Tako misljenje prevladuje tudi v Podjetju za vzdrževanje prog Bohinjska Bela, kjer menijo, da število nesreč ni mogoče zmanjšati. Toda prav v

Radovljiska KOMUNA

pravljajo o tem problemu v svojih organizacijah in o zaključkih, ki jih bodo sprejeli, obvestijo ObSS.

V 14 večjih podjetjih imajo komisije za HTV, le redki pa so primeri, da se komisije sestajajo redno. Največkrat obstajajo le formalno. Ponekod so mnenja, da za preprečevanje nesreč ni mogo-

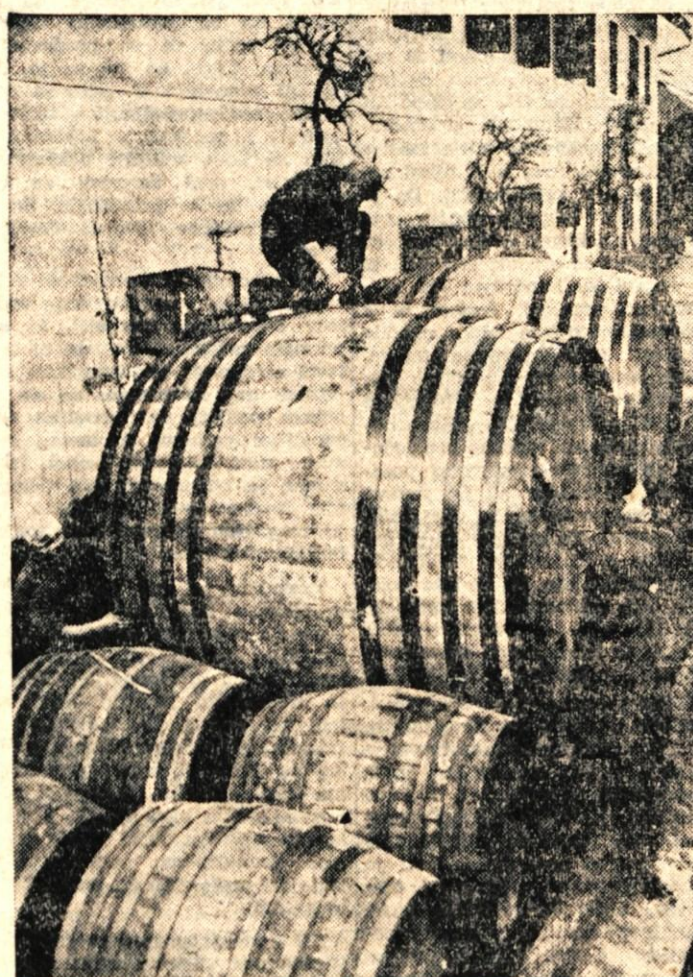
tem podjetju je povprek poškodb manjši, in sicer 20,1%.

Varnostni tehniki, ki se poklicno ukvarjajo s temi problemi, so le v Verigi Lesce, Elanu Begunje, GG Bled in LIP Bled. Razen teh imajo varnostne tehnike še v PVP Bohinjska Bela in Lesce, ki opravljajo službo za celotno področje sekcij Gorice oziroma Jesenice in le poredko obiščejo delovišča na progah. Sukno Zasuže ima nastavljenega varnostnega tehnika s polovničnim delovnim časom, ki obenem opravlja posele šefa vzdrževanja. Takega načina bi se lahko poslužila tudi ostala večja podjetja, ki nimajo varnostnih tehnikov. Varnostni tehniki so v podjetjih v nekoliko neenakopravnem položaju, ker skoraj vsa naša podjetja premalo upoštevajo varnost pri delu, preprečevanje nesreč in poškodnih obolenj, zaradi katerih izgubljajo velik del narodnega dohodka. Poskrbeti bo treba tudi za izpopolnjevanje varnostnih tehnikov, saj morajo le-ti dobiti poznati organizacijo dela, predpise HTV, socialno zakonodajo in drugo.

V poročilu je med drugim tudi navedeno, da organi samoupravljanja po podjetjih premalo razpravljajo o teh problemih. Se v tistih podjetjih, v katerih so o tem govorili, so razen dveh dali to na dnevni red le zato, da so lahko rekli, da so o tem razpravljali. Tudi sindikalne organizacije ne razpravljajo o tem. — M. S.

SMUCARJI PRIDNO TRENIRAJO

Gorje — Pri TVD Partizan v Gorjah je ena najbolj delavnih prav smučarska sekcija. Že četrty mesec poteka, odkar so začeli s suhim treningom, pretekli teden pa je skupina najboljših odšla trenirati na Pokljuko, kjer je po osebnih predelih že mogoče najti primerna zasnežena mesta. Med smučarji-tekači, ki jih trenira svetovno znani smučar Lovro Zemva, so tudi Pavel Kobličica, Janez Kalan, Franc Mandeljc in drugi.

Čeprav na Bledu ne raste vinska trta, smo vseeno lahko zalotili delavce podjetja VINO Bled pri svečanem jesenskem opravilu — pretakanju vina. To podjetje je namreč kupilo večje količine grozdja in ga doma predelalo v vino

Novi pionirji in mladinci

Gorje — Ob praznovanju Dneva republike so na osnovni šoli v Gorjah sprejeli v pionirsko organizacijo 60 otrobanov, v mladinsko organizacijo pa okoli 30 pionirjev.

Svečan sprejem novih mladincev in pionirjev so pripravili po akademiji v počastitev omenjenega praznika. Čeprav je od tedaj preteklo že precej časa, naj vse-

eno omenim, da tako kot letošnja akademija podobne prireditve že vrsto let niso uspeli. Dvorana je bila namreč natrpana s poslušalci, ki so bili navdušeni nad skrbno pripravljenim programom. Pripravili so ga šolski pionirski pevski zbori in recitatorji.

Solsko vodstvo je omogočilo, da so bili novo sprejeti člani po akademiji pogosteni.

Uredništvo »Glasa« pripravljalo za svoje bralce v tem mesecu več »NOVINARSKIH VECEROV«, na katerih bodo za razvedrilo poskrbeli tudi znani humorist LIPE REVSE iz Kranja in VESELI GODCI

Danes zvečer (6. decembra) bo

NOVINARSKI VECER

v dvorani TVD Partizan v Gorjah, in sicer ob 19. uri. Če želite zvedeti za najnovejšo dogodke in za najbolj aktualne domače probleme, ne zamudite te prireditve, na kateri s boste tudi prijetno nasmejali.

V soboto, 9. decembra bo podoben »Novinarski večer« v dvorani Gasilskega doma v Čenčjici.

Vabi uredništva »Glasa«

»Zaradi popravila lokala do nadljudnega zaprtja« — Tako piše že več kot tri mesece na vratih trgovine na Tivolnem trgu v Kranju, kjer je imela svoje poslovne prostore pred časom trgovina s konfekcijo »Borac«. Zdej pa se Kranjčani vprašujejo, kdaj bo lokal na tako prometnem kraju usposobljen in kakšno trgovsko podjetje se bo vselilo vanj. Toliko v pojasnilo: konfekcija Borac med tukajšnjimi potrošniki ni našla ravno mnogo odjemalcev. Razen tega pa je lokal precej vlažen in zato neprimeren. Kot kaže bodo to nevednost odpravili s prezračevalnimi napravami. Za lokal pa je trenutno najresnejši interes Alpija-Zirč. Vsekakor pa bo najprej treba spraviti lokal v red.

Tudi na Visokem klub

Minulo soboto zvečer je bila v Zadrudnem domu na Visokem slovesnost, ki so jo pripravile tamkajšnje politične organizacije in prosvetno društvo »Valentin Kolkaj«. Ob tej priložnosti, so izročili namenu klubski prostor, ki so ga uredili v Zadrudnem domu. Prostor je okusno opremljen, ima 40 sedežev, knjižnico in šahovski kotiček. V kratkem bodo dobili tudi televizor. Tega dogodka se nemo vesele vsi vaščani, posebno še mladina, ki bo imela zlasti v zimskih mesecih primeren kraj za razvedrilo.

NADALJEVANJE GRADNJE

Kovor je eno izmed največjih naselij na območju tržiške občine, ki je kljub temu ostalo pred dnevi brez gostišča. Edini privatni gostilničar (Pri Jurčku) je pred dnevi prekinil z obratovanjem. Razumljivo je, da je za tako veliko naselje ta stvar precej občutna. Prav zaradi tega so se Kovorjani že menili, kako bi rešili problem. Treba se bo lotiti nadaljevanja že pred leti začete gradnje zadrudnega doma, ki ima še vedno samojedneje. Ze prvotni načrti pa so predvidevali, da bo v zadrudnem domu dovolj prostora tudi za sodobno urejeno gostilno. Torej bi bilo treba nadaljevati z gradnjo zadrudnega doma (tisto, kar je zgrajenega doslej, Kovorjanom res ne more biti v ponos!), hkrati s tem pa bi bil rešen tudi problem gostišča. — B. F.

Tržiški VESTNIK

ALI ZA VARNOST...

...da je v tržiški občini nad 2700 radijskih in nad 60 televizijskih sprejemnikov.

...da pride v tržiški komuni na 21 prebivalcev samo en dnevni časopis, medtem ko je vsak petnajsti občan naročen na list Družina! Takšnega razmerja — seveda v škodo Tržičanov — ni daleč naokoli.

...da je bilo v oktobru v BPT 11 nezdov. Največ jih je bilo zaradi nevarnega dela, medtem ko sta na drugem mestu »raztresenost ali nepazljivost«.

...da Občinski sindikalni svet Tržič pripravlja gradivo za prihodnji plenem, na katerem naj bi se prvenstveno pogovorili o družbenem standardu.

...da je na območju tržiške občine 635 članov ZK v 19 osnovnih organizacijah. Po zadnjem plenu pa se bo število osnovnih organizacij zaradi uspešnega dela verjetno povečalo na 28.

ANALIZE IN PRIPRAVE

Tržič — Te dni so na območju celotne občine sestanki posameznih izvršnih odborov sindikalnih podružnic, na katerih analizirajo delo posameznih kolektivov pri sestavljanju novih pravilnikov o delitvi CD in OD. Razen tega na teh sestankih razpravljajo tudi o pripravah na bližnje letne občne zbornice sindikalnih podružnic. Predvidoma bodo ti sestanki zaključeni do 10. decembra.

VARSTVO OTROK

Tržič — Pred dnevi je zasedala komisija za delo z ženami, ki je razpravljala o pripravah na občinsko konferenco žena, ki bo 13. decembra. Komisija bo pripravila vse potrebne gradivo o osrednjem problemu, o katerem naj bi največ razpravljali na konferenci — o varstvu otrok na območju tržiške občine.

Mladina daje pobude

Prosvetni delavci ne sodelujejo

Ce bi hoteli pisati o delu predvorne mladine pred dvema letoma, bi bili prav gotovo v zadregi. Kvečjemu bi lahko ugotovili, da so mladinsko organizacijo obnovili nekako pred letošnjimi leti.

Mladinska organizacija je začela šele pred dobrim letom. Takoj na začetku so se lotili športa — oblike, ki je za mladino tako privlačna. Letos spomladi so že obnovili nekako pred letošnjimi leti.

spregovorili ob drugi priložnosti. Trenutno pa velja ugotovitev, da je vse kulturno in izobraževalno delo v okviru prosvetnega društva »Matija Valjavec« odvisno zgolj od pobud mladine.

Ze takoj v začetku je mladinska organizacija začela razmišljati o prostoru, kjer bi se mladina pa tudi ostali vaščani lahko shajali. V Prosvetnem domu so uredili klub. Uporabljajo ga že nekako dva meseca, vendar pa bo slavnostna otvoritev v bližnji prihodnosti, ko bodo dobili televizije sprejemnik. Klub ima tudi radijski sprejemnik, ki ga je mladina poklonil LIP Predvor. Tudi knjižnica, ki je zadnja leta zaprta in neizkoriščena čakala na boljše čase, je dobila primeren prostor.

Program dela pa s tem še ni izčrpan: pesne vaje so dobro obiskane, enako velja tudi za predavanja. Marsikaj bi lahko še našli, vendar dovolj o tem.

Kako pa gledajo odrasli na delo mladinske organizacije? Podoba je, da so ji naklonjeni. Zlasti odobravajo delo dramske sekcije, glede športnega delovanja pa so bolj skeptični. Nekaj pa je tudi takih, ki menijo: »Zaleti so se, čež pol leta jih bo pa minilo!« — Dosedanji uspehi, ki jih je mladina dosegla, jamčijo, da se take napovedi ne bodo uresničile.

Ko sem se ondan zapel v razgovor s predvornimi mladinci, so izrazili željo po sodelovanju s starejšimi — izkušnimi. V marsičem bi jim bilo delo olajšano. Zlasti se pogrešajo sodelovanje s predvornimi prosvetnimi delavci, ki bi lahko še posebno koristili pri kulturno-izobraževalnem delu. Za organizacijo Zveze komunistov pa so menili, da je njeno delovanje zelo malo. — S. S.

Kranjski GLAS

In da so kmalu za tem ročice celovne pobude običale na slepen tiru.

In kako je letos? Tokrat ne bo težko napisati kaj več, zakaj predvorna mladina se je začela krepko vraščati v življenje in delo domačega kraja in mu krojiti novo podobo.

Tu ne gre zgolj za delo v tesnih mejah mladinske organizacije, temveč so mladi z vso resnostjo posegli tudi na ostala področja političnega in družbenega življenja. Svoj program dela so začeli uresničevati z odločnimi zamahi in s takšno neumičljivo mladostno silo, kot bi hoteli v eni sapi nadoknaditi vse zamujene priložnosti iz minulih let.

Večalo tedensko nogometno moštvo. Mimogrede se je namreč povzpelo prav na vrh nogometne lestvice v kranjski občini.

Vrsta mladine se je krepila iz dneva v dan. Trenutno šteje mladinska organizacija 75 članov, med katerimi je okrog 50 zelo delovnih. Vsekakor lepo število za Predvor. Zdej pa si na moč prizadevajo pritegniti v organizacijo tudi mladino iz okoliških vasi, zlasti iz Mač, Nove vasi in z Možjance. Tu pa bo šlo težje, saj so Možjanci precej oddaljeno naselje. Pridobiti želijo tudi mladino iz Spodnje Kokre.

Takoj na začetku se je mladina tesno povezala z ostalimi političnimi in družbenimi organizacijami. Lotila pa se je tudi kulturno-izobraževalnega dela, ki je postalo povsem njena domena. Po večletnem zatíšču so mladi pred kratkim našli komedijo — »Namišljeni zdravnik« in zabeležili (brez laskanja!) izreden uspeh. Kaže torej, da je novo ustanovljena igralska skupina začela z resnim delom. Letos namenjajo postaviti na oder še eno delo.

Mimogrede zabeleženo: starejši igralci so mladim to pot obrnili hrbet in odklonili sodelovanje. — Vse kaže, da se starejša in mlajša generacija nista znali prilagoditi druga drugi. O tem pa bomo

Neupoštevane kulturne dobrine

Klub kulturnih delavcev v Kranju je v svoj program tudi letos uvrstil petkovne kulturne večere. Izbor predavanj zajema vsa umet-

nostna področja, medtem ko je vsebinska plat aktualna in dogmna.

Za drugo polovico novembra in

Dve novi prodajalni

Predvor — Tukajšnjim potrošnikom se obetata kar dve novi prodajalni: mesnica in prodajalna kruha. Primernejše lege, kjer sta oba lokala, si skoraj ne bi mogli želeli. Prostor sta dobila v središču naselja. Kdaj pa bosta prodajalni izročeni namenu, je pa vprašanje, ki mu tudi Predvornici niso kos. Adaptacija prostorov napreduje namreč silno počasi. Kaže pa, da bodo urejeni do konca leta.

Potrošniki se nadejajo, da bodo napočili lepši časi. Zoper prodajo mesa pravzaprav nimajo pripomb, kupovanje kruha pa jih pogosto spravlja v slabo voljo. Večkrat

se namreč zgodi, da morajo kupiti star kruh, ki ga dostavljajo iz Kranja. Kruh dopoldanske peke pošljejo v Predvor popoldne, ko ga pa potrošniki kupijo naslednje jutro, seveda ni več svež. Prav zato se radi spominjajo preteklosti, ki jo je imel Predvor še svojo pekarno. Praviijo, da so imeli takrat svežega kruha na pretek. Vendar so obrat ukiniti, ker ni ustrezal sanitarnim predpisom, razen tega pa so bili tudi stroški vzdrževanja previsoki.

Kljub vsemu pa se Predvornici nadejajo, da bodo v novi prodajalni lahko poslej kupovali svež kruh.

Razgibana dejavnost

STEVIILNI TECAJI, SOLE IN PREDAVANJA — ZADOVOLJSTVO OBISKOVALCEV

Delavska univerza se je letos z uspehom lotila obširnega programa in ga uspešno tudi izvajala. Uspeh se odraža predvsem v velikem zanimanju med občani za posamezne prireditve, ki so kmalu zapuščajo »šolske prostore« ali dvorane z največjim navdušenjem. Razveseljuje pa je tudi druga plat, da ni bistvenih odstopanj od predvidenega programa, zaradi česar lahko brez pretiravanja zapisemo, da DU v Tržiču opravlja svoje poslanstvo na splošno zadovoljstvo in da jo zaradi tega lahko uvrstimo med tiste DU, ki zaslužijo vse priznanje.

Prav v tem času so v okviru DU Tržič številne šole, seminarji in druga predavanja (nekaj so jih

predvidevala, da bo ta šola za vsako večje podjetje posebej, in sicer štirikrat tedensko, vedno pa bi bila obdelana ena tema izmed osmih. Z velikim uspehom je bila ta šola že zaključena v BPT, potem pa se je zatačilo. V nekaterih sindikalnih podružnicah so namreč menili, da je takšna prenatrpanost predavanj za delavce prenaporna in da naj bi bila predavanja v večjih presledkih. Na DU Tržič pa so menili, da je uspeh šol ali seminarjev nemerno večji, če so predavanja strnjena. Torej ne gre za to, da bi DU prenehala s »Solo za delavsko samoupravljanje«, temveč je treba le počakati, za kakšno obliko se bodo odločili posamezni kolektivi, med katerimi se bo verjetno že v prihodnjih dneh odločil kolektiv tovarne čevljev »Pelko«.

Verjetno gre v omenjenem primeru tudi za nerazumevanje vodstev posameznih podjetij, ki so premalo zainteresirana, da bi delavci obiskovali podobne šole. Za primer naj navedemo, da so v nekem podjetju v Trbovljah organizirali podoben trodnevni seminar med delovnim časom. Izostanek je bil neupravičen delovni! Nedvomno pa gre za to, da je razgledan delavec tudi toliko bolj produktiven.

Vsekakor pa gre še za drug problem v zvezi s tem. V teh dneh na primer po delovnem času obiskuje tečaje za pridobitev kvalifikacije 52 članov ZB. Tečaji so tromesečni in tudi štirikrat tedensko. Borci jih obiskujejo z velikim zanimanjem in celo predlagajo, kako bi študij poposttrili (na lastne stroške in za svoj dopust si želijo ekskurzije). V njihovem primeru torej predavanja niso prenatrpana, čeprav tečaj traja tri mesece in ne samo štirnajst dni.

DU pomaga podjetjem tudi pri strokovnem izobraževanju delavcev, ker razen BPT nimajo še nikjer organiziranih izobraževalnih centrov. Čeprav sta bili doslej samo dve strokovni predavanja (v Tovarni kos in srpov Tržič o obdelavi jelke), se je ta oblika dela DU pokazala kot zelo koristna in bi bila prav gotovo priporočljiva

za druge gospodarske organizacije.

Razen naštetega je v okviru DU tudi ekonomska šola (30 poslušalcev) in administrativna šola (obiskuje jo 22 žensk, medtem ko sta edina dva kandidata prenehala), tečaj za angleški in nemški jezik (oba tečaja imata začetni in nadaljevalni tečaj).

In če k vsemu temu še dodamo, da je za »Javno tribuno« — poljudno znanstvena predavanja (doslej so bila štiri) Cankarjev dom v Tržiču skoraj pretesen, smo menda dovolj jasno prikazali vse tisto delo DU, ki smo ga z nekaj besedami omenili v uvodu. — B. F.

Priprave v Dražgošah

Cez mesec dni bomo praznovali jubilejno 20-letnico zgodovinskega boja v Dražgošah. Tokratni jubilej bomo praznovali hkrati s zaključnimi prireditvami v počastitev 20-letnice ljudske revolucije. Zato naj bi se prireditve privabile čimveč ljudi in tako dale čimgloblji politični pomen.

Vsako leto se Dražgošani spominjajo teh težkih, a junaških dni. Letos pa se je razgibanost prebivalcev sprčo omenjenega še povečala. Predstavniki družbenih organizacij v tem kraju so se imeli sestanek, na katerem so se pomenili o pripravah in o drugih organizacijskih zadevah za izvedbo praznov v počastitev teh junaških dni. Ustanovili so tudi številne komisije. — Tako so v

membem delež k čimboljši izvedbi praznovale pa bodo doprinesli tudi mladi. Z aktivnim delom pri organizaciji prireditev bodo dokazali, da so vredni sinovi in hčere tistih, ki so se bojevali za svobodo ali pa kako drugače podpirali narodnosvobodilno gibanje.

Priprave za bližnje prireditve bodo koordinirane. Komisije, ki

Loški DELAVEC

Dražgošah že komisija za prenočišča, komisija za okrasitev oziroma za zunanji izgled vasi, komisija za preskrbo in komisija za promet. Vendar se priprave ne bodo omejile zgolj na omenjene komisije. V priprave za prireditve bodo pritegnili vse prebivalce. Dražgošani naj bodo tudi tokrat tako enotni in smeli, kakor doslej, da bodo v uvodu. — B. F.

so jih v Dražgošah pred kratkim ustanovili, bodo tesno povezani s centralno komisijo za organizacijo tradicionalne prireditve »Po stezah partizanske Jelovice«. Tako bo delo teh komisij oziroma delo vseh prebivalcev v Dražgošah za izvedbo praznov enotno in vsklajeno s celotnim programom te vsakoletne prireditve. — P.

Pred ustanovitvijo DIT

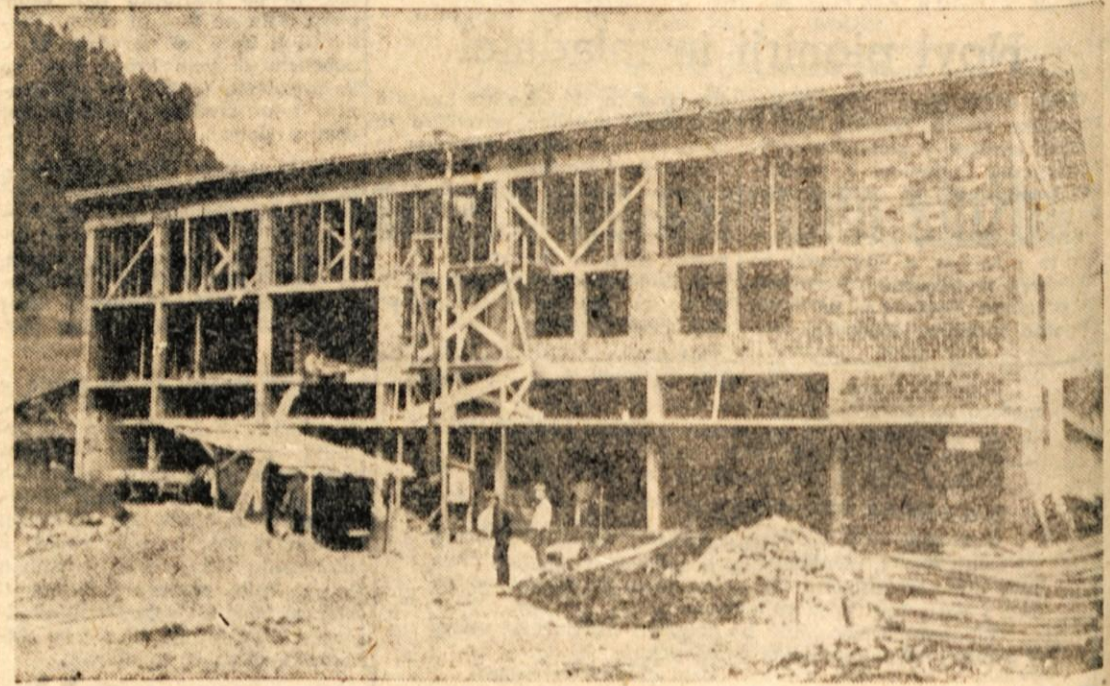
Oktober je sklical Okrajni odbor SZDL Kranj sestanek s predstavniki občinskih društev inženirjev in tehnikov. Na tem posvetu so med drugim ugotovili, da imamo pri nas na Gorenjskem formirana občinska društva inženirjev in tehnikov le v treh občinah, v tržiški občini imajo že iniciativni odbor za ustanovitev, medtem ko v škofjeloški občini nimajo niti tega. Ze na tem posvetu se je pokazala potreba, da je treba tudi v škofjeloški občini ustanoviti občinsko društvo inženirjev in tehnikov.

Potrebo po tovrstnem društvu so spoznali tudi v Škofji Loki, zato so formirali iniciativni odbor za ustanovitev občinskega društva inženirjev in tehnikov. — Iniciativni odbor bo pripravil vse potrebno, da bi lahko čimprej sklical ustanovni občni zbor.

Doslej so bile v Škofji Loki številne akcije. Tako so imeli lastno sekcijo lesni strokovnjaki, strojni inženirji ni tehnički, nadalje telesnički, formirali pa bodo tudi sekcijo društva ekonomistov in pravnikov. Vendar so bile vse te akcije povezane večinoma le z

lastnimi združenji oziroma društvi. Z ustanovitvijo občinskega društva inženirjev in tehnikov pa bi vse te sekcije povezali tudi v drugi smeri; delo sekcij bi se torej lahko bolj kot doslej omejevalo tudi na problematiko komun.

V Škofji Loki obstaja tudi Klub gospodarstvenikov. Občinsko društvo inženirjev in tehnikov bi bilo njegov sestavni del. Vendar bo moral postati Klub gospodarstvenikov aktivnejši, saj se nekateri pritožujejo, da Klub ne dela tako, kakor bi moral. — P.

Na Pristavi pri Tržiču je že pod streho precej velik objekt, ki ga gradi tržiško Komunalno podjetje. V novem posloppu bo imelo Komunalno podjetje skladišča, pisarne in stanovanja za svoje delavce.

CANKARJEVCI

Po hišah nismo dosti hodili, radi pa bi prepevali, a nismo bili na »dobrem glasu«. Vse lepše so prepevali Primorci...

Anton Demšar pa pravi, da so stanovali v prijazni hiši, ki je stala bolj na samem. Mož je drvaril, oba pa sta bila zelo prijazna, on in ona. Tudi kaj za zob sta jima dala in celo kakšen požirek žganja, ki zaradi mraza ni škodoval. Stražaril pa je ob velikem drevesu, kakih tri sto metrov od hiše...

Del Bičkovega voda je bil prve dni pri Maticu na Pečeh, potem pa pri Grogovcu na Jelenščah. O tem pripoveduje Grogovčeva Ivanka:

»...Bilo je okoli trideset fantov, ki jim je poveleval Franc Biček. Z njim je bil tudi njegov brat Henrik, pa Copi, Padovan, Kovačič s sinovima... Bili so delavci, v glavnem Primorci.«

Ive Subić je med tem narisal nekaj portretov nekaterih partizanov; to so bili prvi partizanski likovni izdelki te vrste. Zal so potem izginili. Risal je tudi propagandne letake, ki so jih patrolje raznašale po dolini: stisnjene pesti, roke, ki trgajo verige, zvezde in podobno s primernimi gesli! »V boj za svobodo!«, »Bratje, podajmo si roke!«, »Mi delavci — vi delavci!«, kar je bilo namenjeno nemškimi vojakom in podobno.

Miha Demšar, ki je bil tudi v Jakovi četi, se spominja, kako so šli po hrano:

»Nekega dne je komandir Jaka vprašal:

»Kdo gre z menoj?«

Pa ni povedal — ne po kaj ne kam. In nismo ga vpraševali. Priglasili pa smo se od kraja, zaupali smo mu bolj kot očetu.

Vzeli smo nahrbtnike in odšli. Z nočjo smo prišli v Besnico. Ljudje še niso spali. Kazalo je, da se Jaka z ljudmi pozna, čeprav ni bil domačin. Za nami je tedaj pritekla neka ženska in nas zasopljena povabila:

»Se k nam pridite. Prej ne hodite naprej. Vsaj toliko, da vas bomo videli!«

To nas je ogrelo, zakaj ljudje so nas imeli za svoje, čeprav je bilo hudo nevarno. Šli smo z njo...

V hiši so nas ogledovali, kot bi bili na razstavi, potem pa so nam napolnili nahrbtnike. Jaku pa so rekli: »Res, 'fejst' fante imaš!«

Tudi drugod smo se dobili dovolj hrane, potem pa se je nekdo celo ponudil:

»Nekaj časa vam jo bom peljal. Gotovo imate daleč!«

Pred nami je bila resnično dolga pot, a do jutra smo zadovoljni, čeprav upehani, prilezli v Dražgoše!

Nekaj dni pred napadom je prišel tja gor tudi Lojze Kebe, član PK. Sekretar Tone Dolinšek je ostal na terenu v okolici Kranja, prav tako pa tudi člana Mira Svetina in Tomo Brejc. Politično delo po dolini ni smelo zaspati.

Tudi Kebe je že prinesel vesti, da se spodaj zbirajo Nemci, kar je sporočil tudi pismonoša in drugi ljudje, ki so odhajali v dolino. Nemci so grozili, da bodo prišli nad Dražgoše...

OBLAKI SE TEMNIJO

Minili so Trije kralji in vse očitneje je bilo, da se spopadu ne bodo ognili. Nemci so se nedvomno zbirali zato, da bi udarili na Dražgoše.

Eden izmed vaščanov o teh dneh pravi:

»Če je šel kdo izmed nas v dolino, smo ga ob vrtni kar zasuli z vprašanji... Že vseskozi smo se bali, kdaj nas bodo Nemci zgrabili. S partizani vred! Oni pa se niso bali nemških groženj in napovedi...«

Možaki smo večidel hodili delat v Jelovico. Ob prekladanju hlovov in ob vožnji smo se nekako zamotili.

V sredo in četrtek so bili partizani še prav brezskrbni. Če smo katerega vprašali, kako se počuti pri nas, je bil vsak zadovoljen in bi rad tu celo prezimil...

Dolgčas, ples in zadimljeni lokali

KAKO SE MLADINA ZABAVA? KAKO PREŽIVLJA PROSTI ČAS — POPOLDNEVE, NEDELJE IN PRAZNIKE? IN DOLGE ZIMSKE SOBOTE VEČERE? ALI SMO POSKRBELI ZA SOLIDNO IN ZDRAVO ZABAVO — ALI PA SMO VSE SKUPAJ PREPUSTILI IZNAJDLJIVOSTI POSAMEZNIKOV, SLUČAJNOSTI, VESELICARSTVU IN LOVU ZA FICKE NEKATERIH ORGANIZACIJ?

PROSTI ČAS povzroča že dlje v zapadnih državah blaginje vedno večje težave. Države, ki so na račun stoletnega izjemanja svojih lastnih državljanov in še hujšega ekonomskega in fizičnega uničevanja prebivalcev kolonij začele osvobajati svoje državljane suženjskih delovnih pogojev, naenkrat ne vedo več, kaj bi jim nudile v času, ko ne delajo.

Nedvomno je prosti čas korak naprej v ustvarjanju bolj človeške podobe človeka. Človek pa je zdaj na razpotju, ubere lahko dve poti: ali se prepusti uživanju trenutka ali pa ubere pot izpopolnjevanja in razvijanja svojih sposobnosti. Tu se začneja senčna stran povečevanja prostega

To za uvod — s pripombo, da je vsebina smiselne usmeritve prostega časa je razvijanje sposobnosti posameznika.

PRI NAS JE DRUGACE. — Pri nas ima mladina v prostem času dovolj možnosti, da razvija svoje ustvarjalne sposobnosti, ki koristijo vsakemu posamezniku in družbi kot celoti. Pri nas mladina v prostem času aktivno dela v organih samoupravljanja, v tovarnah, na šolah, v zadržnih svetih — povsod, na slehernem koraku je čuti utrip mladega srca.

Res je, tudi pri nas se pojavljajo razni poskusi uvajanja komercializirane kulture po vzorcih Zapada, a večidel naletijo na gluha ušesa. NOČNI IZLET je en

seboj ozko povezani. V prostem času se mladina tudi zabava, povsem naravno je to (tako je bilo celo v »dobrih starih časih!«). In najljubša zabava mladih je bil že od nekdaj ples.

Sociologi menijo, da je ples elementarna človekova potreba, kjer se uveljavlja nagon primitivnega človeka po izglajeni, vezani kretnji in njegovo naravno veselje do glasbe in ritma. Ples je izraz življenja, prav tako po: memben kot katerikoli drugo elementarno človekovo delovanje.

Nekateri zelo radi plešejo in plešejo samo zaradi plesa; drugi plešejo samo včasih, če so na primer iz kakršnegakoli vzroka preveč dobre volje ali če se drugače ne morejo spoznati z očarljivo (lahko tudi manj očarljivo) gosposično (ali gospo); so pa tudi taki, ki sploh ne plešejo — iz principa, ali zato, ker ne znajo.

Povprašajmo plesalce in plesalke, kaj menijo o plesu!

— Ples mi je najljubša zabava, toda le, če plesalec dobro pleše; ob lepi glasbi postanem romantična...

— Plešem, da se razvedrim, zakaj samo delati človek ne more...

— Na ples pridem zato, da se nekoliko otresem vsakdanjih skrbi...

— Plešem zaradi plesa samega, zaradi glasbe, zaradi gibanja...

— Na plesu spoznaš celo galerijo novih značajev, priučiš se lepemu vedenju...

— Ples mi je edina zabava, toda če plesalka slabo pleše, raje sedim...

— Morda je ples zato tako privlačen, ker tu lahko poveš dekleto oboževalca, da jo imaš rad in jo povabiš na sestanek...

Pa tudi na takele odgovore naletimo (bolj redko):

— Plešem samo, če sem že toliko pijan, da ne vem, kaj delam...

— Sploh ne plešem in tudi ne znam plesati. Mislim pa, da to ne bo vzrok, da se ne bi poročil in da ne bi bil srečen v življenju...

KRANJ, SOBOTA ZVEČER — Skozi meglo tipajo žarometi avtomobilov in prišči dež. Ulice so polne, ljudje odhajajo iz kina. — Osem je šele in zgodaj je še, da bi odšli spat. Nekateri odidejo domov gledat televizijski prenos, nekateri gredo spat, nekateri na sprejem v Majdičev log ali kam drugam. — Kaj pa ostali?

— Prišluhni skupini na pločniku pred avtobusno postajo?

— Kam?

— Prekleti dolgčas, saj se nimaš kam dati, nikjer nobenega plesa, samo v »Teksasu«, tja pa ne grem!

— Oh, do grla sem že sit Kranja. Spat grem.

— Gremo na dva deci v Park? Tam je včasih zanimivo.

— Ne! Jaz grem v »Teksas«. — Grete tudi vi? Saj drugam ne moreš, edino tu je ples. Če nam ne bo všeč, gremo pa potem spat.

Zavihli so po Jelenovem klancu, čez most in potem v restavracijo Iskre. Aha, to je torej »Teksas«.

Naj vstopimo?

Mladinski ples v Delavskem domu

(Foto: Franc Perdan)

Časa v zapadnoevropskih državah in državah Severne Amerike, kjer komercializirana kultura in še razne nižje oblike vsakdanjega »preganjanja prostega časa« gojijo človeka v vse bolj primitivno sproščanje njegovih nagonov. Ta »kulturna« dejavnost, da bi zadovoljila trenutnim potrebam ljudi, potrebam po kar se da bolj primitivnem sproščanju napetosti, uvaža vse mogoče dražljaje. Zanje je značilna kratka doba učinkovanja, ki pa popolnoma izpolni čas tistega, ki dražljaj sprejema. Ko dražljaj preneha, ne ostane v človeku ničesar, kar bi ga trajneje zadovoljevalo. Spet je prepusten svoji lastni praznini in išče zato novih dražljajev, ki pa morajo biti močnejši od prejšnjih, zakaj sicer ga dolgočasijo...

tak primer, drugi pa ČRNE MACKE, kjer pa je šlo menda bolj za senzacijo kot pa za širši pojav.

Kljub sicer pogostim pripombam na račun nerodnosti in delavnosti mladine v nekaterih kranjskih srednjih šolah in klubih sentimentalnemu obujanju spominov na »dobre stare čase« mora vendarle vsak priznati, da večji del naše mladine danes aktivno po-

Iskrina restavracija v nedeljo zvečer (Foto: Franc Perdan)

maga — kakorkoli že — pri gradnji naše socialistične domovine.

PROSTI ČAS, ZABAVA, PLES. Trije pojmi so to, pa vendar med

NESREČE

PO NESREČI JE POBEGNIL

V soboto, 2. decembra, ob 16. uri je vozil Jože Hutar osebnim avtomobilom z Jesenic proti Kranjski gori. Tam pa je pri hiši, številka 63 prehitel pešca Borisa Oltzila. Pri tem ga je z vrhnim delom avtomobila zadela v ramo, mu jo izpahnil in mu razen tega hudo poškodoval še komolec. Voznik avtomobila ni ustavil, pač pa je pognal proti Planici, kjer pa so ga organi Ljudske milice kmalu izsledili.

Pa tudi potok, ki teče skozi vas, ni najprimernejša pot, po kateri odplavljajo razne odpadke. — Upam, da mi bodo priznali, ko se bom v petek oglašil v njihovem kraju!

Do takrat pa vas pozdravlja vaš

Bodičar

— Vstopnina — osem kovačev. (Saj drago pa ni!)

Orkester igra »Murke«, potem pa pride na vrsto polka. Prostora

TOVORNJAKA STA TRČILA

Med vasema Podgora in Trebija je prišlo v soboto, 2. decembra, do prometne nesreče. Na nepreglednem ovinku sta trčila tovornjaka, ki sta ju upravljalava Drago Kolenc z Jesenic in Valentin Tavčar iz Podgore. Nesreča se je sicer končala brez telesnih poškodb, materialna škoda na tovornjakih pa znaša okrog 200.000 dinarjev.

MOTORIST

PODRIL KOLESARJA

V nedeljo, 3. decembra, ob 19.30 uri je na česti II. reda v Logu pri Skofji Loki motorist Jože Kon-

čan iz Skofje Loke podri kolesarja Julija Savina. Pri padcu je kolesar utrpel hude telesne poškodbe in so ga prevažali v ljubljansko polikliniko. Do nesreče je prišlo pri prehitvanju; kdo pa je prometen nesrečo zakrivil, trenutno še niso ugotovili.

PAMETEN UKREP

V soboto so organi Ljudske milice pridržali v dvanajsturnem priporu voznika vprežnega vozila Jožeta Košnika iz Kranja. Našli so ga na cesti, ko je vinjen vodil vprežno vozilo.

Opozorilni napis v Iskrini restavraciji.

Pa kaj zato. Glavno je, da se človek vrtni in da sploh lahko kam gre!

Sedemo k mizi, kjer dva že sedita. Naročim kavo. Prinese jo mlad natakar, toda brez žličke in voče. Tudi alkoholne pijače servirajo brez pladnja in vode. Na stenskih so napisli: Če me razbij, vedi, moja vrednost je triletna. Ali: Razbij me in plačaj me boš triletno. Zraven je narisana poln kozarec.

Redakcija našega lista je pred dnevi prejela dopis, kjer se nekdo pritožuje nad prirejanjem takih plesov in v takih lokalih. Iskrina restavracija — v delavniških jedilnicah — menda res ni primerna za mladinske plesne. Vzdušje je veseličarsko, postrežba ne na višini, tudi kak kozarec se včasih razbije (kljub opozorilnim napisom). Garderoba in stranišče sta tesno drug zraven drugega. Sploh pa so sanitarne naprave slabe, prostor je zadimljen — v ponedeljek pa je tu spet jedilnica!

V soboto zvečer drugje v Kranju ni bilo zabave za mladino, če izvajamo seveda, da se mladost zabava. Tudi v gostinskih lokalih, ki so bili precej polni in kjer je precej živahno. Vendar teh ne moremo šteti v tisto kategorijo, ki bi ji rekli — organizirana zabava mladine.

KRANJ, NEDELJA ZVEČER — Mladinski ples je zdaj vsako nedeljo popoldne v prostorih Delavskega doma. Solidno! Tu igra kranjski mladinski jazz orkester — v nedeljo je bil v polni zasedbi. Vodi ga član Adamičevega orkestra Franc Puhar. Glasbi torej ni kaj oporekati, to so mi povedali tudi plesalci in plesalke, ki jih je bilo precej. Pogrešajo samo stolov in miz, da bi lahko sedeli in poklepetali. Tako pa se gneto na hodniku in ob točilni mizi, kjer prodajajo le nealkoholne pijače. Vse skupaj je bolj podobno plesnim vajam kot pravemu mladinskemu plesu. Zato marsikomu tudi ni všeč in ne gre tja.

Restavracija Iskre v nedeljo zvečer — slika je podobna kot sinoči, le nekoliko več ljudi je (tudi nekoliko več pijanih).

Vsako soboto in nedeljo so plesali tudi v Domu JLA, le to soboto in nedeljo plesa ni bilo. — Tudi prostori niso najbolj primerni.

Ples je ob nedeljah popoldne tudi v Strazšcu, preteklo nedeljo pa je bil ples tudi v domu na Primakovcu.

Ugotovitev: za zabavo mladine kljub vsemu temu ni dobro poskrbljeno. V Kranju ni plesa, ki bi bil soliden v vseh pogledih in kamor bi res vsakdo lahko šel in se prijetno zabaval. Se vedno ostanejo gostinski lokali — Park, Jelen, Mestna slaščičarna, pa tudi, bolj zakotne gostilne. Ali pa razne slučajne ali manj slučajne priredbe po podežlju in v drugih gorenjskih centrih (Radovljica, kjer so vsako nedeljo plesne vaje postale že kar tradicionalne in dobro obiskane). Na Jesenicah na primer je znano, da mladina vsak večer obiskuje hotel Korotan, kjer se pridno zabava — s kvartanjem. Da, tudi tako se zabava naša mladina! — A. T.

bodyice

Včasih je bil v navadi rek: »Dobra vaga v nebesa pomaga.« Če se je kdo zavoljo »dobre vage« skobacal čez nebeski prag, zares ne vem, prepičam pa sem, da si je že marsikdo nakopal zaradi »slabe vage« hude nevesčnosti.

Ni da bi komur koli grozil, svoje bom pa le povedal. — Ondam me je zaneslo v restavracijo Iskra. Slišal sem namreč o nekakšnih kozarcih, ki so prišli navzkriž z »dobro vago«. Tisti iz restavracije trdijo, da držijo 1 deciliter, jaz pa pravim, da so dovolj veliki samo na pogled. Ko mi nihče ni gledal pod prste, sem brž preli vsebino v drug kozarec in ročno ugotovil, da so me nasankali točno za četrtinko decilitra. To se pravi, da tisti kozarci iz nekoliko debelejšega stekla rahlo goljufajo! Cisto pa le nisem verjel. Naročil sem nov kozarec konjaka in poskus s prelivanjem in merjenjem ponovil. Rezultat isti! Pa so mi ti poskusi tako ugajali, da sem ponovil v tretje.

Spet sem bil prikrkljan za četrtinko decilitra. Torej sem imel trojni dokaz, vsekakor dovolj da vzdignem svoj prst. Nenadoma pa mi je šinilo v glavo, da so me tisti iz restavracije nasankali natančno za tričetrt decilitra. — Ne

boste me ne,« sem dejal in naročil še en kozarec konjaka. Zvrnil sem ga vase in dejal: »Tako, zdaj smo pa kviti!«

Ampak z Marjano pa tistokrat nisem bil tako hitro »kviti!« Nič ni pomagalo moje zatrjevanje, da sem se ga »službeno« nalezel. Ko sem drugi dan preganjal mačka, sem ugotovil, da ga nimam zavoljo štirih konjakov, temveč zavoljo Marjanine pridige.

V petek bo priredilo naše uredništvo novinarski večer v Predvorju, zato ne bo napak, če bom naredil malo reklame. Za nas bo to reklama, za Predvorčane pa predujem. Toliko nerodnosti sem namreč opazil, da jim jo tudi v najslabših časih ne bo zmanjkalo. Eno ali dve bom zapisal, zaradi ostalih nerodnosti jih bom pa že v petek ustno prečesal.

To pot se mi je pa Marjana obesila za pete. Menda zato, da se ga ne bi spet kje »službeno naklesal«.

Ko je moj »angel varuh« v Predvorju lezel iz avtomobila (beri: konzerva), je vprašal: »Kje pa sva?«

»Na smetišču!« se je oglašilo za Marjaninim hrbtom. Kar posinela je zavoljo te opazke. Pomislite, ona na smetišču!

Fantinu, ki je postregel s takim pojasnilem, bi najrajši stienil v pest sto dinarjev. Na smetišču Pogledal sem krog sebe, nazadnje